

U S T A W A

z dnia

o samorządzie pielęgniarek i położnych

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków.

Art. 2. 1. Samorząd zawodowy pielęgniarek i położnych, zwany dalej „samorządem”, reprezentuje osoby wykonujące zawody pielęgniarstwa i położnej oraz sprawuje pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.

2. Samorząd jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom prawa.

3. Przynależność pielęgniarek i położnych do samorządu jest obowiązkowa.

4. Jednostkami organizacyjnymi samorządu posiadającymi osobowość prawną są:

- 1) Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych;
- 2) okręgowe izby pielęgniarek i położnych.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) izbie – należy przez to rozumieć okręgową izbę pielęgniarek i położnych oraz Naczelną Izbę Pielęgniarek i Położnych;

- 2) radzie – należy przez to rozumieć okręgową radę pielęgniarek i położnych oraz Naczelną Radę Pielęgniarek i Położnych;
- 3) okręgowym zjeździe, okręgowej radzie, okręgowym sądzie i okręgowym rzeczniku – należy przez to rozumieć odpowiednio – okręgowy zjazd pielęgniarek i położnych, okręgową radę pielęgniarek i położnych, okręgowy sąd pielęgniarek i położnych oraz okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej;
- 4) Krajowym Zjeździe, Naczelnej Radzie, Naczelnym Sądzie i Naczelnym Rzeczniku – należy przez to rozumieć odpowiednio Krajowy Zjazd Pielęgniarek i Położnych, Naczelną Radę Pielęgniarek i Położnych, Naczelny Sąd Pielęgniarek i Położnych oraz Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej;
- 5) rzeczniku odpowiedzialności zawodowej – należy przez to rozumieć okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej i Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej;
- 6) sądzie pielęgniarek i położnych – należy przez to rozumieć okręgowy sąd pielęgniarek i położnych oraz Naczelny Sąd Pielęgniarek i Położnych;
- 7) zawodzie – należy przez to rozumieć zawód pielęgniarki lub położnej;
- 8) państwie członkowskim Unii Europejskiej – należy przez to rozumieć również państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronę umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz Konfederację Szwajcarską;
- 9) obywatelach państw członkowskich Unii Europejskiej – należy przez to rozumieć obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, Konfederacji Szwajcarskiej, członków ich rodzin w rozumieniu przepisów

ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.¹⁾) oraz obywateli państw trzecich posiadających zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego WE w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2006 r. Nr 234, poz. 1694, z późn. zm.²⁾).

Rozdział 2

Zadania i zasady działania samorządu

Art. 4. 1. Zadaniem samorządu są w szczególności:

- 1) sprawowanie pieczy nad należytym wykonywaniem zawodów;
- 2) ustalanie i upowszechnianie zasad etyki zawodowej oraz sprawowanie nadzoru nad ich przestrzeganiem;
- 3) ustalanie standardów zawodowych i standardów kwalifikacji zawodowych obowiązujących na poszczególnych stanowiskach pracy;
- 4) współdziałanie w ustalaniu kierunków rozwoju pielęgniarstwa i położnictwa;
- 5) integrowanie środowiska pielęgniarek i położnych;
- 6) obrona godności zawodowej;
- 7) reprezentowanie i ochrona zawodów;
- 8) zajmowanie stanowiska w sprawach stanu zdrowia społeczeństwa, polityki zdrowotnej państwa oraz organizacji ochrony zdrowia;
- 9) edukacja zdrowotna i promocja zdrowia.

2. Samorząd wykonuje swoje zadania w szczególności przez:

- 1) stwierdzanie i przyznawanie prawa wykonywania zawodu;
- 2) prowadzenie rejestrów na podstawie ustawy z dnia ... o zawodach pielęgniarstwa i położniczego (Dz. U. Nr ..., poz. ...);
- 3) opiniowanie i przedstawianie wniosków w sprawie warunków wykonywania zawodu;
- 4) opiniowanie i wnioskowanie w sprawach kształcenia zawodowego;
- 5) prowadzenie kształcenia podyplomowego pielęgniarstwa i położniczego;
- 6) przewodniczenie i uczestnictwo jego przedstawicieli w komisjach konkursowych na kierownicze stanowiska pielęgniarstwa lub położniczego oraz na inne stanowiska kierownicze w zakładach opieki zdrowotnej, o ile odrębne przepisy przewidują taki obowiązek;
- 7) opiniowanie projektów aktów normatywnych w zakresie dotyczącym ochrony zdrowia i zasad organizacji opieki zdrowotnej;
- 8) opiniowanie programów kształcenia zawodowego;
- 9) orzekanie w zakresie odpowiedzialności zawodowej;
- 10) prowadzenie działalności edukacyjnej, naukowej lub badawczej;
- 11) udzielanie informacji na temat uznawania kwalifikacji zawodowych, uregulowań prawnych dotyczących ochrony zdrowia, ubezpieczeń społecznych oraz zasad etyki zawodowej w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu;
- 12) współpraca z towarzystwami naukowymi, szkołami wyższymi i jednostkami badawczo-rozwojowymi w kraju i za granicą;

- 13) współpraca z samorządami i organizacjami pielęgniarek i położnych za granicą oraz samorządami innych zawodów medycznych w kraju;
- 14) organizowanie i prowadzenie instytucji samopomocowych i innych form pomocy materialnej dla pielęgniarek i położnych;
- 15) zarządzanie majątkiem własnym;
- 16) prowadzenie działalności wydawniczej;
- 17) uznawanie kwalifikacji pielęgniarek i położnych będących obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, zamierzających wykonywać zawód pielęgniarki lub położnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 18) wykonywanie innych zadań zleconych przez organy władzy publicznej, w szczególności przez ministra właściwego do spraw zdrowia.

3. W celu wykonywania zadania, o którym mowa w ust. 2 pkt 11, Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych może tworzyć w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia ośrodki informacyjno-edukacyjne.

4. Uprawnienia samorządu wymienione w ust. 2 pkt 3 nie naruszają uprawnień związków zawodowych wynikających z odrębnych przepisów.

Art. 5. 1. Członkami samorządu są pielęgniarki i położne, które mają stwierdzone lub przyznane prawo wykonywania zawodu i są wpisane do rejestru prowadzonego przez właściwą ze względu na miejsce wykonywania zawodu okręgową radę.

2. Pielęgniarka i położna stają się członkami samorządu z dniem wpisania do rejestru, o którym mowa w ust. 1.

3. Pielęgniarka i położna przestają być członkami samorządu z dniem wykreślenia z rejestru, o którym mowa w ust. 1.

4. W razie zgłoszenia zamiaru wykonywania zawodu na obszarze działania dwóch lub więcej okręgowych izb, pielęgniarka i położna są obowiązane dokonać wyboru okręgowej izby, której będą członkami.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, pielęgniarka i położna składają wniosek o wykreślenie z rejestru z dotychczasowej okręgowej izby wraz z informacją o dokonanym wyborze okręgowej izby, której chcą zostać członkami.

6. Po otrzymaniu uchwały o wykreśleniu z rejestru z dotychczasowej okręgowej izby pielęgniarka i położna składają wniosek o wpis do rejestru wybranej przez siebie okręgowej izby.

7. Przepisów ust. 5 i 6 nie stosuje się, jeżeli pielęgniarka i położna pozostają członkami dotychczasowej okręgowej izby.

8. W przypadku wykonywania zawodu wyłącznie poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pielęgniarka i położna składają wniosek o wykreślenie z rejestru wraz z informacją o miejscu wykonywania zawodu.

Art. 6. 1. Organami Naczelnej Izby są:

- 1) Krajowy Zjazd;
- 2) Naczelna Rada;
- 3) Naczelna Komisja Rewizyjna;
- 4) Naczelny Sąd;
- 5) Naczelny Rzecznik.

2. Siedzibą Naczelnej Izby i jej organów jest miasto stołeczne Warszawa.

Art. 7. 1. Organami okręgowej izby są:

- 1) okręgowy zjazd;
- 2) okręgowa rada;

- 3) okręgowa komisja rewizyjna;
- 4) okręgowy sąd;
- 5) okręgowy rzecznik.

2. Okręgową izbę tworzą pielęgniarzki i położne wpisane do rejestru pielęgniarek i położnych prowadzonego przez okręgową radę.

3. Obszar działania poszczególnych okręgowych izb, ich liczbę i siedziby ustala Naczelna Rada, na wniosek właściwych okręgowych zjazdów.

Art. 8. 1. Kadencja organów izby trwa 4 lata. Organy te działają do czasu pierwszego posiedzenia nowo wybranych organów.

2. Wyboru zastępcy rzecznika odpowiedzialności zawodowej dokonuje się na okres kadencji rzecznika odpowiedzialności zawodowej. Zastępca rzecznika odpowiedzialności zawodowej pełni funkcję do czasu wyboru nowego zastępcy rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

3. Funkcję:

- 1) przewodniczącego okręgowej rady, wiceprzewodniczącego okręgowej rady, skarbnika okręgowej rady, okręgowego rzecznika oraz sekretarza okręgowej rady,
 - 2) Prezesa Naczelnej Rady, Wiceprezesa Naczelnej Rady, Skarbnika Naczelnej Rady, Naczelnego Rzecznika oraz Sekretarza Naczelnej Rady
- można nieprzerwanie pełnić nie dłużej niż przez 2 następujące po sobie kadencje; jeżeli wyboru dokonano na skutek wygaśnięcia mandatu przed upływem danej kadencji, pełnienie funkcji do końca tej kadencji przyjmuje się za pełnienie jej przez pełną kadencję.

Art. 9. 1. W sprawach wynikających z przepisów prawa organy kolegialne izb podejmują uchwały. Po podjęciu uchwały organy izby są obowiązane do niezwłocznego sporządzenia jej tekstu na piśmie.

2. Uchwały, o których mowa w ust. 1, są podejmowane zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy członków danego organu.

3. Uchwałę okręgowej rady lub uchwałę Naczelnej Rady podpisuje przewodniczący lub wiceprzewodniczący oraz członek rady i odpowiednio Prezes Naczelnej Rady lub wiceprezes oraz członek prezydium.

4. W sprawach wynikających z przepisów prawa organy samorządu mają prawo do używania wizerunku orła określonego na podstawie przepisów o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych.

Art. 10. 1. Organy kolegialne izb podejmujące daną uchwałę są obowiązane przekazywać ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, w terminie 21 dni od dnia ich podjęcia, uchwały dotyczące:

- 1) regulaminów wyborów do organów izb;
- 2) regulaminów organów izb;
- 3) wyborów osób na funkcję w organach izb;
- 4) reprezentowania izb przez osoby pełniące funkcję w ich organach.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia może zaskarżyć do Sądu Najwyższego pod zarzutem niezgodności z prawem uchwałę organu izby w terminie 3 miesięcy od dnia jej otrzymania. Do rozpoznania skargi stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.³⁾) o postępowaniu nieprocesowym.

3. Sąd Najwyższy utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy lub ją uchyła i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia.

4. Minister właściwy do spraw zdrowia w celu realizacji uprawnienia, o którym mowa w ust. 2, lub w przypadku nienadesłania uchwały, o której mowa w ust. 1, ma prawo zwrócić się do organu izby z żądaniem przekazania podjętej przez ten organ uchwały. Organ izby przekazuje uchwałę w terminie 14 dni od dnia otrzymania żądania.

5. Minister właściwy do spraw zdrowia może zwrócić się do Krajowego Zjazdu lub do Naczelnej Rady o podjęcie uchwały w sprawie należącej do właściwości samorządu.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 5, powinien rozpatrzyć najbliższy Krajowy Zjazd, a Naczelna Rada – na najbliższym posiedzeniu, jednak nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia jego wpływu.

7. Przepisów ust. 1 – 6 nie stosuje się do uchwał:

- 1) podejmowanych w postępowaniu w zakresie odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych;
- 2) do których na podstawie odrębnych przepisów stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.⁴⁾) odnoszące się do decyzji administracyjnych.

Rozdział 3

Prawa i obowiązki członków samorządu

Art. 11. 1. Członkowie samorządu mają prawo:

- 1) wybierać i być wybierani do organów izb, z zastrzeżeniem art. 12 oraz art. 13 ust. 2 – 4;
- 2) korzystać z pomocy izb w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz w zakresie ochrony właściwych warunków wykonywania zawodu;

- 3) korzystać z ochrony i pomocy prawnej izb;
- 4) korzystać z innych świadczeń izb i działalności samopomocowej.

2. Członkowie samorządu są obowiązani:

- 1) postępować zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz zasadami wykonywania zawodu określonymi w ustawie z dnia ... o zawodach pielęgniarstwa i położniczym;
- 2) sumiennie wykonywać obowiązki zawodowe;
- 3) przestrzegać uchwał organów izb;
- 4) regularnie opłacać składkę członkowską;
- 5) aktualizować dane w rejestrze pielęgniarstwa i rejestrze położniczym.

Art. 12. 1. Czynne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izby, z wyjątkiem członków:

- 1) wobec których orzeczono zakaz pełnienia funkcji z wyboru w organach samorządu na podstawie art. 60 ust. 1 pkt 5 lub zawieszonych w prawie wykonywania zawodu na podstawie art. 60 ust. 1 pkt 7, lub
- 2) wobec których sąd orzekł prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych lub środek karny polegający na zakazie wykonywania zawodu albo sąd lub prokurator wydał postanowienie o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia wykonywania zawodu.

2. Bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izby, z wyjątkiem członków:

- 1) zawieszonych w prawie wykonywania zawodu na podstawie art. 36 ust. 4 ustawy z dnia o zawodach pielęgniarstwa i położnej lub
- 2) wobec których sąd orzekł prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych lub środek karny polegający na zakazie wykonywania zawodu albo sąd lub prokurator wydał postanowienie o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia wykonywania zawodu, lub
- 3) skazanych prawomocnym wyrokiem sądu za popełnione umyślnie przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, lub
- 4) ukaranych jedną z kar wymienionych w art. 60 ust. 1
 - do czasu upływu terminu zatarcia kary lub upływu terminu, na który został orzeczony środek zabezpieczający.

3. Bierne prawo wyborcze nie przysługuje członkom izb, którzy za okres co najmniej jednego roku w okresie pięciu ostatnich lat przed wyborami nie wykonali obowiązku opłacenia składki członkowskiej, do dnia opłacenia tej składki.

Art. 13. 1. Wybory do organów izby odbywają się w głosowaniu tajnym, przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

2. W wyborach przeprowadzanych w trakcie okręgowego zjazdu i Krajowego Zjazdu uczestniczą wyłącznie osoby będące delegatami na dany zjazd.

3. Do pełnienia funkcji rzecznika odpowiedzialności zawodowej, jego zastępcy oraz członków sądów pielęgniarstwa i położnych mogą kandydować pielęgniarki i położne wykonujące zawód nieprzerwanie co najmniej od 10 lat.

4. Członkowie sądu pielęgniarstwa i położnych, okręgowej komisji rewizyjnej, Naczelnej Komisji Rewizyjnej, rzecznik odpowiedzialności zawodowej i jego zastępcy, nie mogą być członkami innego organu samorządu, z wyjątkiem okręgowego zjazdu i Krajowego Zjazdu.

5. W razie wygaśnięcia mandatu okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej przed upływem kadencji lub niemożności sprawowania funkcji, do czasu wyboru nowego rzecznika funkcję tę pełni jeden z zastępców wyznaczony przez Naczelnego Rzecznika.

6. W razie wygaśnięcia mandatu Naczelnego Rzecznika przed upływem kadencji lub niemożności sprawowania funkcji, do czasu wyboru nowego rzecznika funkcję tę pełni jeden z zastępców wyznaczony przez Naczelny Sąd.

7. Funkcji zastępcy rzecznika odpowiedzialności zawodowej nie można pełnić w przypadkach, o których mowa w art. 14 ust. 1 pkt 1 – 4 i 6 – 8.

8. Zastępca rzecznika odpowiedzialności zawodowej jest zawieszony w pełnieniu swojej funkcji, jeżeli przeciwko niemu toczy się postępowanie karne lub postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

Art. 14. 1. Mandat w organie izby przed upływem kadencji wygasa wskutek:

- 1) wykreślenia z rejestru pielęgniarek i położnych prowadzonego przez okręgową radę;
- 2) odwołania przez organ, który dokonał wyboru;
- 3) prawomocnego ukarania karą wymienioną w art. 60 ust. 1;
- 4) prawomocnej uchwały okręgowej rady w sprawie zawieszenia prawa wykonywania zawodu;
- 5) odwołania składu organu;
- 6) prawomocnego orzeczenia przez sąd środka karnego pozbawienia praw publicznych lub środka karnego polegającego na zakazie wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej albo prawomocnego orzeczenia przez sąd środka zabezpieczającego polegającego na zakazie wykonywania zawodu;
- 7) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za popełnione umyślnie przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego;

- 8) niewykonania obowiązku opłacenia składki członkowskiej za okres jednego roku;
- 9) zrzeczenia się mandatu;
- 10) śmierci.

2. Mandat w organie izby ulega zawieszeniu w razie wszczęcia przeciwko osobie go sprawującej postępowania w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

3. Wykreślenie z rejestru pielęgniarek i położnych prowadzonego przez okręgową izbę z powodu przeniesienia się na obszar działania innej izby powoduje utratę mandatu wyłącznie w organie w okręgowej izbie, której pielęgniarka lub położna była członkiem.

Art. 15. 1. Członkowie organów izby pełnią swoje obowiązki nieodpłatnie.

2. Krajowy Zjazd ustala wykaz funkcji w organach izby, których pełnienie może być wynagradzane.

3. Naczelna Rada ustala zasady wynagradzania osób pełniących obowiązki na stanowiskach określonych w ust. 2.

4. Wysokość wynagrodzenia dla członków organów Naczelnej Izby ustala Naczelna Rada, a dla członków organów okręgowej izby – okręgowa rada.

Art. 16. 1. Na wniosek okręgowej rady albo jej przewodniczącego lub Naczelnej Rady albo jej Prezesa pracodawca jest obowiązany zwolnić od pracy pracownika pełniącego funkcję z wyboru w organach izby lub wykonującego czynności na rzecz izby, bez prawa do wynagrodzenia.

2. Naczelna Rada określa zasady i tryb kompensacji wynagrodzenia przez organy samorządu na czas zwolnień od pracy, o których mowa w ust. 1, oraz tryb zwrotu kosztów podróży i innych uzasadnionych wydatków poniesionych przez członka w związku z wykonywaniem czynności na rzecz izby, biorąc pod uwagę przepisy

wydane na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.⁵⁾).

Art. 17. 1. Pracodawca nie może, bez zgody właściwej rady, wypowiedzieć lub rozwiązać umowy o pracę ani wypowiedzieć warunków pracy lub płacy pielęgniarkie lub położnej pełniącej funkcję:

- 1) z wyboru w organach izb, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 – 5 i art. 7 ust. 1 pkt 2 – 5,
- 2) zastępcy rzecznika odpowiedzialności zawodowej
– w czasie jej pełnienia oraz w okresie jednego roku po ustaniu kadencji.

2. Pracodawca może wypowiedzieć warunki pracy lub płacy bez zgody właściwej rady, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 43 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

Rozdział 4

Organy Naczelnej Izby

Art. 18. Najwyższym organem Naczelnej Izby jest Krajowy Zjazd.

Art. 19. 1. W Krajowym Zjeździe biorą udział delegaci wybrani przez okręgowe zjazdy oraz, z głosem doradczym, niebędące delegatami osoby pełniące funkcję w ustępujących organach Naczelnej Izby wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 2 – 5.

2. Liczbę delegatów z poszczególnych okręgowych izb określa Naczelna Rada.

3. Krajowy Zjazd zwołuje Naczelna Rada co 4 lata.

4. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd zwołuje Naczelna Rada:
 - 1) z własnej inicjatywy;
 - 2) na wniosek Naczelnej Komisji Rewizyjnej;
 - 3) na wniosek co najmniej 1/3 okręgowych rad.

5. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd zwołuje się w terminie 3 miesięcy od dnia wpłynięcia wniosku.

Art. 20. Krajowy Zjazd, w drodze uchwały, w szczególności:

- 1) określa zasady etyki zawodowej;
- 2) zajmuje stanowisko w sprawie kierunków rozwoju pielęgniarstwa i położnictwa;
- 3) przyjmuje program działania samorządu;
- 4) określa regulaminy organów Naczelnej Izby i ramowe regulaminy organów okręgowych izb;
- 5) ustala regulamin wyborów do organów izb oraz tryb odwoływania ich członków;
- 6) ustala liczbę członków organów Naczelnej Izby i liczbę zastępców Naczelnego Rzecznika;
- 7) wybiera Prezesa i członków Naczelnej Rady, przewodniczącego i członków Naczelnej Komisji Rewizyjnej i Naczelnego Sądu oraz Naczelnego Rzecznika i jego zastępców;
- 8) uchwała zasady gospodarki finansowej Naczelnej Izby;
- 9) rozpatruje i zatwierdza sprawozdania organów Naczelnej Izby;
- 10) określa wysokość i częstotliwość wpłat składki członkowskiej oraz zasady jej podziału;
- 11) udziela absolutorium Naczelnej Radzie.

Art. 21. 1. W skład Naczelnej Rady wchodzi:

- 1) Prezes Naczelnej Rady;
- 2) członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd;
- 3) przewodniczący okręgowych rad.

2. Naczelna Rada wybiera spośród siebie Prezydium.

3. Prezydium Naczelnej Rady stanowią Prezes i wybrani przez Naczelną Radę wiceprezesi, sekretarz, skarbnik i członkowie.

4. Prezydium działa w imieniu Naczelnej Rady w sprawach określonych jej uchwałą, z wyjątkiem uchwalenia budżetów organów Naczelnej Izby.

Art. 22. 1. Naczelna Rada kieruje działalnością samorządu w okresie między Krajowymi Zjazdami, w szczególności:

- 1) wykonuje uchwały Krajowego Zjazdu;
- 2) analizuje i opiniuje kierunki rozwoju ochrony zdrowia;
- 3) przygotowuje wnioski dotyczące zasad etyki zawodowej;
- 4) ustala standardy zawodowe i standardy kwalifikacji zawodowych obowiązujące na poszczególnych stanowiskach pracy;
- 5) określa zasady wykonywania obowiązku dotyczącego aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych przez pielęgniarki i położne;
- 6) reprezentuje samorząd, w tym w ustalaniu warunków umów związanych z przekazywaniem przez ministra właściwego do spraw zdrowia środków finansowych na realizację zadań określonych w art. 91 ust. 1;
- 7) rozpatruje odwołania od uchwał okręgowych rad;
- 8) uchwała budżet organów Naczelnej Izby;

- 9) podejmuje uchwały w innych sprawach należących do samorządu niezastrzeżonych dla innych organów;
- 10) ustala wzory pieczęci organów samorządu;
- 11) prowadzi Centralny Rejestr Pielęgniarek i Położnych;
- 12) opiniuje projekty aktów normatywnych dotyczących ochrony zdrowia i zasad organizacji opieki zdrowotnej oraz zawodów medycznych.

2. Naczelna Rada może powoływać stałe lub doraźne komisje lub zespoły robocze.

3. Naczelna Rada może zwrócić się do okręgowej rady o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do zakresu jej działania. Uchwała okręgowej rady powinna być podjęta w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia uchwały Naczelnej Rady.

4. Naczelna Rada uchyla uchwałę okręgowej rady sprzeczną z prawem, regulaminem wydanym na podstawie ustawy lub uchwałą wyższego organu.

Art. 23. W posiedzeniach Naczelnej Rady i jej prezydium mają prawo uczestniczyć, z głosem doradczym, Przewodniczący Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Przewodniczący Naczelnego Sądu oraz Naczelny Rzecznik.

Art. 24. Naczelna Komisja Rewizyjna:

- 1) kontroluje działalność finansową i gospodarczą Naczelnej Rady;
- 2) rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie z wykonania budżetu organów Naczelnej Izby;
- 3) przedstawia Krajowemu Zjazdowi sprawozdanie wraz z wnioskiem w sprawie absolutorium dla Naczelnej Rady;
- 4) przedstawia Naczelnej Radzie corocznie informacje o wynikach przeprowadzonych kontroli;

- 5) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych komisji rewizyjnych.

Art. 25. Naczelny Sąd:

- 1) rozpoznaje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej;
- 2) rozpatruje zażalenia w przypadkach przewidzianych w ustawie;
- 3) składa Naczelnej Radzie okresowe sprawozdania o stanie prowadzonych spraw;
- 4) dokonuje wyboru zastępców przewodniczącego Naczelnego Sądu spośród członków tego Sądu;
- 5) składa Naczelnej Radzie okresowe informacje o stanie spraw z zakresu odpowiedzialności zawodowej;
- 6) składa Krajowemu Zjazdowi sprawozdanie kadencyjne;
- 7) rozpoznaje odwołania od orzeczeń okręgowych sądów;
- 8) orzeka o wznowieniu postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej;
- 9) przeprowadza szkolenia dla składów okręgowych sądów.

Art. 26. 1. Naczelny Rzecznik:

- 1) prowadzi postępowanie w sprawach odpowiedzialności zawodowej;
- 2) sprawuje nadzór nad działalnością okręgowych rzeczników;
- 3) sprawuje funkcję oskarżyciela przed sądem pielęgniarek i położnych;
- 4) rozpatruje zażalenia w przypadkach przewidzianych w ustawie;
- 5) rozpatruje skargi na przewlekłość postępowania okręgowych rzeczników;

- 6) składa Krajowemu Zjazdowi sprawozdanie ze swojej działalności;
- 7) szkoli okręgowych rzeczników i ich zastępców w zakresie odpowiedzialności zawodowej;
- 8) prowadzi działalność prewencyjną w zakresie wykroczeń zawodowych i postępowania sprzecznego z zasadami etyki zawodowej.

2. Z tytułu sprawowanego nadzoru oraz w ramach rozpatrywania skarg na przewlekłość postępowania Naczelny Rzecznik może:

- 1) zaznajamiać się z materiałami zbieranymi w toku postępowania oraz z zamierzeniami prowadzącego postępowanie okręgowego rzecznika;
- 2) wskazywać kierunki postępowania;
- 3) składać okręgowemu zjazdowi sprawozdanie z działalności właściwego okręgowego rzecznika dotyczące działań tego rzecznika.

Rozdział 5

Organy okręgowej izby

Art. 27. Najwyższym organem okręgowej izby jest okręgowy zjazd.

Art. 28. 1. W okręgowym zjeździe uczestniczą delegaci wybrani w rejonach obejmujących swoim zasięgiem część obszaru działania izby.

2. Zasady podziału izby na rejony oraz liczbę delegatów biorących udział w okręgowym zjeździe ustala okręgowa rada na podstawie prowadzonych rejestrów.

3. W okręgowym zjeździe mogą uczestniczyć, z głosem doradczym, niebędące delegatami osoby pełniące funkcję w ustępujących organach okręgowej izby wymienionych w art. 7 ust. 1 pkt 2 – 5.

Art. 29. 1. Okręgowy zjazd odbywa się raz w roku i jest zwoływany przez okręgową radę.

2. Nadzwyczajny okręgowy zjazd zwołuje okręgowa rada:

- 1) z własnej inicjatywy;
- 2) na wniosek Naczelnej Rady;
- 3) na wniosek okręgowej komisji rewizyjnej;
- 4) na wniosek co najmniej 1/5 członków okręgowej izby.

3. Nadzwyczajny okręgowy zjazd zwołuje się w terminie miesiąca od dnia wpływu wniosku.

Art. 30. Okręgowy zjazd, w drodze uchwały, w szczególności:

- 1) ustala zasady gospodarki finansowej izby oraz uchwała roczny budżet;
- 2) rozpatruje i zatwierdza roczne i kadencyjne sprawozdania z działalności okręgowej rady, okręgowej komisji rewizyjnej, okręgowego sądu i okręgowego rzecznika;
- 3) ustala liczbę członków oraz szczegółową organizację, zasady i tryb działania organów izby;
- 4) dokonuje wyboru przewodniczącego i członków okręgowej rady, okręgowej komisji rewizyjnej, okręgowego sądu oraz wybiera okręgowego rzecznika i jego zastępców;
- 5) wybiera delegatów na Krajowy Zjazd;
- 6) odwołuje członków organów izby przed upływem kadencji;
- 7) udziela absolutorium ustępującej okręgowej radzie;

- 8) podejmuje uchwały w sprawach istotnych dla zawodów pielęgniarstwa i położnictwa oraz innych sprawach objętych zakresem działania okręgowej izby.

Art. 31. Okręgowa rada kieruje działalnością okręgowej izby i wykonuje zadania samorządu na obszarze działania izby, w szczególności:

- 1) wykonuje uchwały okręgowego zjazdu;
- 2) stwierdza oraz przyznaje prawo wykonywania zawodu;
- 3) prowadzi rejestr pielęgniarstwa i rejestr położnictwa oraz wykreśla z tych rejestrów;
- 4) powołuje komisje i zespoły problemowe i kieruje ich pracą;
- 5) prowadzi bieżące sprawy izby i wykonuje zadania zlecone przez Naczelną Radę;
- 6) składa roczne i kadencyjne sprawozdania z działalności oraz wykonania budżetu przed okręgowym zjazdem;
- 7) współpracuje z terenowymi organami administracji rządowej oraz z jednostkami samorządu terytorialnego.

Art. 32. 1. W skład prezydium okręgowej rady wchodzi przewodniczący okręgowej rady wybrany przez okręgowy zjazd oraz wybrani przez okręgową radę spośród jej członków wiceprzewodniczący, sekretarz, skarbnik i członkowie.

2. Prezydium działa w imieniu okręgowej rady w sprawach określonych jej uchwałą, z wyjątkiem spraw określonych w art. 31 pkt 6.

3. W posiedzeniach okręgowej rady i jej prezydium mają prawo uczestniczyć, z głosem doradczym, przewodniczący okręgowej komisji rewizyjnej, przewodniczący okręgowego sądu oraz okręgowy rzecznik.

Art. 33. Okręgowa komisja rewizyjna:

- 1) kontroluje działalność finansową i gospodarczą okręgowej rady;
- 2) składa sprawozdania okręgowemu zjazdowi i Naczelnej Komisji Rewizyjnej;
- 3) występuje z wnioskiem w sprawie udzielenia absolutorium okręgowej radzie.

Art. 34. Okręgowy sąd:

- 1) rozpatruje sprawy z zakresu odpowiedzialności zawodowej wniesione przez okręgowego rzecznika;
- 2) dokonuje wyboru zastępców przewodniczącego okręgowego sądu spośród członków tego sądu;
- 3) składa okręgowej radzie okresowe informacje o stanie prowadzonych spraw;
- 4) składa okręgowemu zjazdowi roczne i kadencyjne sprawozdania.

Art. 35. 1. Okręgowy rzecznik:

- 1) prowadzi postępowanie wyjaśniające w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej;
- 2) sprawuje funkcję oskarżyciela przed sądami pielęgniarek i położnych;
- 3) składa okręgowemu zjazdowi roczne i kadencyjne sprawozdanie z działalności;
- 4) organizuje dla członków samorządu szkolenia z zakresu odpowiedzialności zawodowej.

2. Zastępca okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej działa w imieniu i na rzecz okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

Rozdział 6

Odpowiedzialność zawodowa

Art. 36. 1. Członkowie samorządu podlegają odpowiedzialności zawodowej za naruszenie zasad etyki zawodowej oraz przepisów dotyczących wykonywania zawodu, zwane dalej „przewinieniem zawodowym”.

2. Odpowiedzialności zawodowej, o której mowa w ust. 1, podlegają także obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej wykonujący czasowo i okazjonalnie zawód pielęgniarstwa lub położnictwa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 37. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania karnego w sprawie o przestępstwo, postępowania w sprawie o wykroczenie lub postępowania dyscyplinarnego, wszczętego w jednostce organizacyjnej, w której przepisy szczególne przewidują takie postępowanie. Może jednak być ono zawieszane do czasu ukończenia postępowania karnego w sprawie o przestępstwo lub postępowania w sprawie o wykroczenie.

Art. 38. 1. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej obejmuje:

- 1) czynności sprawdzające;
- 2) postępowanie wyjaśniające;
- 3) postępowanie przed sądem pielęgniarstwa i położnictwa;
- 4) postępowanie wykonawcze.

2. Celem czynności sprawdzających jest zbadanie okoliczności koniecznych do ustalenia, czy istnieją podstawy do wszczęcia postępowania wyjaśniającego. W trakcie czynności sprawdzających nie przeprowadza się dowodu z opinii biegłego ani czynności wymagających spisania protokołu, z wyjątkiem przesłuchania w charakterze świadka osoby składającej skargę na pielęgniarkę lub położniczkę.

3. Celem postępowania wyjaśniającego jest ustalenie, czy został popełniony czyn mogący stanowić przewinienie zawodowe, wyjaśnienie okoliczności sprawy, a w przypadku stwierdzenia znamion przewinienia zawodowego ustalenie osoby obwinionej oraz zebranie, zabezpieczenie i w niezbędnym zakresie utrwalenie dowodów dla sądu pielęgniarek i położnych.

4. Celem postępowania przed sądem pielęgniarek i położnych jest pociągnięcie do odpowiedzialności sprawcy przewinienia zawodowego oraz ujawnienie okoliczności sprzyjających popełnianiu przewinień zawodowych, a także zapobieganie im oraz umacnianie poszanowania prawa i zasad współżycia społecznego.

5. Celem postępowania wykonawczego jest wykonywanie orzeczeń zapadłych w toku postępowania przed sądem pielęgniarek i położnych.

Art. 39. 1. Stronami postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych są pokrzywdzony oraz osoba obwiniona.

2. W postępowaniu przed sądem pielęgniarek i położnych stroną jest również rzecznik odpowiedzialności zawodowej albo jego zastępca.

3. W postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej zastępca rzecznika odpowiedzialności zawodowej wykonuje prawa i obowiązki rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

Art. 40. 1. Pokrzywdzonym jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przewinienie zawodowe.

2. Pokrzywdzony może ustanowić nie więcej niż dwóch pełnomocników spośród pielęgniarek i położnych, adwokatów lub radców prawnych.

3. W razie śmierci pokrzywdzonego jego prawa w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, w tym prawo dostępu do informacji medycznej oraz dokumentacji medycznej, może wykonywać małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca

w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.

Art. 41. 1. Za osobę obwinioną uważa się pielęgniarkę lub położną, wobec której w toku postępowania wyjaśniającego rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydał postanowienie o przedstawieniu zarzutu lub przeciwko której skierował do sądu pielęgniarek i położnych wniosek o ukaranie.

2. Osoba obwiniona może ustanowić nie więcej niż dwóch obrońców spośród pielęgniarek i położnych, adwokatów lub radców prawnych.

3. W czasie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, na uzasadniony wniosek osoby obwinionej, właściwy sąd pielęgniarek i położnych ustanawia jej obrońcę z urzędu spośród pielęgniarek i położnych, adwokatów lub radców prawnych.

4. W przypadku gdy zachodzi uzasadniona wątpliwość co do poczytalności osoby obwinionej i nie ma ona obrońcy z wyboru, właściwy sąd pielęgniarek i położnych ustanawia jej obrońcę z urzędu spośród pielęgniarek i położnych. W postępowaniu wyjaśniającym okręgowy sąd ustanawia obrońcę na wniosek rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

5. Jeżeli organ prowadzący postępowanie uzna za niezbędne ustanowienie obrońcy ze względu na okoliczności utrudniające obronę, właściwy sąd pielęgniarek i położnych ustanawia dla osoby obwinionej obrońcę z urzędu spośród pielęgniarek i położnych, adwokatów lub radców prawnych.

Art. 42. 1. Organ prowadzący postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej przeprowadza dowody na wniosek stron lub z urzędu.

2. Jeżeli stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych, zasięga się opinii biegłego lub specjalisty.

3. W celu wydania opinii o stanie zdrowia psychicznego osoby obwinionej powołuje się dwóch biegłych lekarzy psychiatrów.

4. Nie stanowi naruszenia tajemnicy zawodowej składanie przez pielęgniarkę i położną zeznań lub wyjaśnień w trakcie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

Art. 43. 1. Jeżeli w postępowaniu w sprawie odpowiedzialności zawodowej świadek, biegły lub specjalista bez usprawiedliwienia nie stawił się na wezwanie rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub na rozprawę przed sądem pielęgniarek i położnych albo bezpodstawnie odmawia zeznań, rzecznik odpowiedzialności zawodowej lub sąd pielęgniarek i położnych może zwrócić się do sądu rejonowego, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby wezwanej, o:

1) nałożenie kary za nieusprawiedliwione niestawiennictwo albo za odmowę zeznań;

2) przymusowe sprowadzenie świadka, biegłego lub specjalisty.

2. Świadek, biegły lub specjalista nie podlega karze, o której mowa w ust. 1 pkt 1, jeżeli nie był uprzedzony o skutkach niestawiennictwa albo odmowy złożenia zeznań.

3. Świadek, biegły lub specjalista zamieszkały poza obszarem działania organu prowadzącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej może być, na wniosek tego organu, przesłuchiwany przez właściwy dla miejsca zamieszkania sąd pielęgniarek i położnych.

4. Jeżeli świadek, biegły lub specjalista nie może stawić się z powodu przeszkody zbyt trudnej do usunięcia, sąd pielęgniarek i położnych zleca jego przesłuchanie członkowi wyznaczonemu ze swego składu. Strony mają prawo brać udział w tej czynności.

Art. 44. 1. Nie można pociągnąć do odpowiedzialności zawodowej obwinionego dopóki popełnienie przewinienia zawodowego nie zostało udowodnione i stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu pielęgniarek i położnych.

2. Wszelkie wątpliwości, których w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej nie da się usunąć, należy tłumaczyć na korzyść osoby obwinionej.

3. Organy prowadzące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych kształtują swoje przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie, z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.

Art. 45. 1. Postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej nie wszczyna się, jeżeli:

- 1) czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia;
- 2) czyn nie stanowi przewinienia zawodowego albo przepisy ustawy stanowią, że sprawca nie popełnia przewinienia zawodowego;
- 3) osoba obwiniona zmarła;
- 4) nastąpiło ustanie karalności;
- 5) postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się;
- 6) szkodliwość społeczna czynu jest znikoma.

2. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej umarza się, jeżeli wystąpią przesłanki wymienione w ust. 1.

3. W razie śmierci osoby obwinionej przed ukończeniem rozpoczętego postępowania przed sądem pielęgniarek i położnych, toczy się ono nadal, jeżeli w terminie 2 miesięcy od dnia jej zgonu zażąda tego jej małżonek, wstępny,

zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek lub osoba pozostająca we wspólnym pożyciu. W takim przypadku sąd pielegniarek i położnych może wydać tylko orzeczenie uniewinniające, albo w braku przesłanek dla wydania tego rodzaju orzeczenia – umorzyć postępowanie.

Art. 46. 1. Nie można wszcząć postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, jeżeli od chwili popełnienia czynu upłynęły 3 lata.

2. Bieg przedawnienia przerywa każda czynność rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

3. Karalność przewinienia zawodowego ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 5 lat.

4. Jeżeli czyn, o którym mowa w ust. 1, stanowi jednocześnie przestępstwo, ustanie karalności przewinienia zawodowego następuje nie wcześniej niż ustanie karalności przestępstwa.

Art. 47. 1. W sprawach odpowiedzialności zawodowej osób pełniących funkcję w organach izb wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 2 – 4 i w art. 7 ust. 1 pkt 4 i 5 oraz zastępców okręgowego rzecznika postępowanie prowadzi Naczelny Rzecznik.

2. W sprawach odpowiedzialności zawodowej Naczelnego Rzecznika i jego zastępców postępowanie prowadzi okręgowy rzecznik wyznaczony przez Naczelny Sąd. W przedmiocie wyznaczenia okręgowego rzecznika orzeka Naczelny Sąd w składzie trzyosobowym.

3. W sprawach odpowiedzialności zawodowej członków organów izb wymienionych w art. 7 ust. 1 pkt 2 i 3 postępowanie prowadzi okręgowy rzecznik wyznaczony przez Naczelnego Rzecznika.

4. Naczelny Rzecznik z urzędu, na wniosek pokrzywdzonego albo osoby obwinionej, może ze względu na dobro sprawy przekazać prowadzenie postępowania okręgowemu rzecznikowi innej okręgowej izby.

Art. 48. 1. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej niezwłocznie po otrzymaniu informacji wskazującej na możliwość popełnienia przewinienia zawodowego jest obowiązany wydać postanowienie o wszczęciu bądź o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego. Postanowienie doręcza się stronom.

2. Jeżeli zachodzi potrzeba, można zażądać uzupełnienia w określonym terminie danych zawartych w informacji lub dokonać sprawdzenia faktów w tym zakresie. W tym wypadku postanowienie o wszczęciu albo o odmowie wszczęcia postępowania należy wydać najpóźniej w terminie miesiąca od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 1.

3. Pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego.

4. Stronom przysługuje zażalenie na postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego.

5. Uprawnionym do złożenia zażalenia przysługuje prawo przejrzenia akt.

6. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem okręgowego rzecznika do Naczelnego Rzecznika w terminie 14 dni od dnia otrzymania odpisu postanowienia. Jeżeli Naczelny Rzecznik nie przychylił się do zażalenia, kieruje je do okręgowego sądu.

7. Jeżeli postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydał Naczelny Rzecznik, zażalenie wnosi się do Naczelnego Sądu za pośrednictwem Naczelnego Rzecznika w terminie 14 dni od dnia otrzymania odpisu postanowienia.

8. Naczelny Sąd rozpoznaje zażalenie oraz orzeka w składzie trzyosobowym.

9. Uchylając postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego albo odmowie jego wszczęcia, organ uchylający postanowienie wskazuje powody uchylecia, a w miarę potrzeby także okoliczności, które należy

wyjaśnić, lub czynności, które należy przeprowadzić. Wskazania te są wiążące dla rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

Art. 49. W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik odpowiedzialności zawodowej powinien dążyć do szczegółowego wyjaśnienia sprawy. W tym celu może przesłuchiwać pokrzywdzonego i inne osoby w charakterze świadków, powoływać i przesłuchiwać biegłych lub specjalistów, jak również przeprowadzać inne dowody. W przypadkach niecierpiących zwłoki, w szczególności wtedy, gdy mogłyby to spowodować zatarcie śladów lub dowodów przewinienia zawodowego, rzecznik odpowiedzialności zawodowej może przesłuchać pielęgniarzkę lub położną w charakterze osoby obwinionej, przed wydaniem postanowienia o przedstawieniu zarzutów, jeżeli zachodzą warunki do sporządzenia takiego postanowienia.

Art. 50. Jeżeli zebrany w postępowaniu wyjaśniającym materiał dowodowy wskazuje na fakt popełnienia przewinienia zawodowego, rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydaje postanowienie o przedstawieniu pielęgniarce lub położnej zarzutów.

Art. 51. 1. Jeżeli postępowanie wyjaśniające nie dostarczyło podstaw do sporządzenia wniosku o ukaranie, rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania bez konieczności uprzedniego zaznajomienia osoby obwinionej z materiałami postępowania wyjaśniającego i bez postanowienia o zamknięciu postępowania.

2. W postanowieniu o umorzeniu postępowania wskazuje się przyczyny umorzenia.

3. Jeżeli umorzenie następuje po wydaniu postanowienia o przedstawieniu zarzutów, postanowienie o umorzeniu zawiera także imię i nazwisko osoby obwinionej oraz określenie zarzucanego jej czynu.

Art. 52. 1. Jeżeli istnieją podstawy do sporządzenia wniosku o ukaranie, rzecznik odpowiedzialności zawodowej zawiadamia osobę obwinioną i jej obrońców

o terminie końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania wyjaśniającego wraz z pouczeniem o możliwości uprzedniego przejrzania akt.

2. W terminie 14 dni od dnia zaznajomienia osoby obwinionej z materiałami postępowania wyjaśniającego może ona składać wnioski o uzupełnienie postępowania.

3. Termin zaznajomienia osoby obwinionej z materiałami postępowania wyjaśniającego powinien być tak wyznaczony, aby od doręczenia zawiadomienia o nim osobie obwinionej i jej obrońcom upłynęło co najmniej 14 dni.

4. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo osoby obwinionej lub jej obrońcy nie wstrzymuje dalszego postępowania.

5. Jeżeli nie zachodzi potrzeba uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydaje postanowienie o jego zamknięciu.

6. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej, w terminie 14 dni od dnia wydania postanowienia o zamknięciu postępowania wyjaśniającego, składa do sądu pielegniarek i połączonych wniosek o ukaranie.

Art. 53. 1. Postępowanie wyjaśniające prowadzone przez okręgowego rzecznika powinno być zakończone w terminie 6 miesięcy od dnia uzyskania informacji, o której mowa w art. 48 ust. 1.

2. W uzasadnionym przypadku Naczelny Rzecznik może przedłużyć okres postępowania wyjaśniającego na dalszy czas określony, nie dłuższy niż 6 miesięcy.

3. W przypadku niezakończenia postępowania wyjaśniającego w terminie 12 miesięcy, akta sprawy przekazuje się Nacelnemu Sądowi, który może przedłużyć postępowanie wyjaśniające na dalszy czas określony. W przedmiocie przedłużenia postępowania Naczelny Sąd orzeka w składzie trzyosobowym.

Art. 54. 1. W przypadku gdy zebrane w postępowaniu wyjaśniającym lub przeprowadzone przed sądem pielęgniarek i położnych dowody wskazują z dużym prawdopodobieństwem, że osoba obwiniona popełniła przewinienie zawodowe, a rodzaj tego przewinienia wskazuje, że wykonywanie przez osobę obwinioną zawodu zagraża bezpieczeństwu pacjentów lub grozi popełnieniem kolejnego przewinienia zawodowego, sąd pielęgniarek i położnych może wydać postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu przez osobę obwinioną na okres nieprzekraczający 12 miesięcy.

2. Postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu sąd pielęgniarek i położnych może wydać z urzędu lub na wniosek rzecznika odpowiedzialności zawodowej. Jest ono natychmiast wykonalne.

3. Sąd pielęgniarek i położnych, który wydał postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu niezwłocznie przekazuje je przewodniczącemu właściwej okręgowej rady.

4. Jeżeli do upływu okresu tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu w sprawie zawieszanej pielęgniarce lub położnej nie zapadnie prawomocne orzeczenie sądu pielęgniarek i położnych, sąd ten z urzędu bada zasadność dalszego tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu.

5. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, osobie obwinionej przysługuje zażalenie w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia. Zażalenie wnosi się do Naczelnego Sądu za pośrednictwem okręgowego sądu, który wydał postanowienie. Zażalenie nie wstrzymuje natychmiastowej wykonalności postanowienia.

6. W przedmiocie zażalenia na postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu Naczelny Sąd orzeka w składzie trzyosobowym.

Art. 55. 1. Sprawy w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej rozpoznają okręgowe sądy i Naczelny Sąd.

2. Właściwy do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest okręgowy sąd izby, której osoba obwiniona jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania. W przypadku obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej wykonującego czasowo i okazjonalnie zawód pielęgniarstwa lub położnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwy do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest okręgowy sąd izby, na której obszarze miało miejsce przewinienie zawodowe.

3. Naczelny Sąd z urzędu lub na wniosek strony może ze względu na dobro sprawy przekazać prowadzenie postępowania okręgowemu sądowi innej okręgowej izby. W przedmiocie przekazania Naczelny Sąd orzeka w składzie trzyosobowym.

4. Sprawy przeciwko osobom pełniącym funkcję w organach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 – 5 i w art. 7 ust. 1 pkt 2 – 5, oraz przeciwko zastępcom okręgowego rzecznika i zastępcom Naczelnego Rzecznika rozpoznaje Naczelny Sąd.

Art. 56. 1. Postępowanie przed sądem pielęgniarek i położnych odbywa się na rozprawie jawnej.

2. Sąd pielęgniarek i położnych może wyłączyć jawność rozprawy, jeżeli jawność mogłaby:

- 1) naruszyć tajemnicę zawodową;
- 2) wywołać zakłócenie spokoju lub porządku publicznego;
- 3) obrażać dobre obyczaje;
- 4) ujawnić okoliczności, które ze względu na ważny interes państwa powinny być zachowane w tajemnicy;
- 5) naruszyć ważny interes prywatny.

3. Sąd pielęgniarek i położnych wyłącza jawność rozprawy także na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 57. 1. Okręgowy sąd orzeka w składzie trzyosobowym.

2. Naczelny Sąd orzeka w składzie pięcioosobowym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

3. W składzie orzekającym sądu pielęgniarek i położnych może uczestniczyć, bez prawa głosu, jeden z członków sądu, wyznaczony w charakterze sędziego rezerwowego.

Art. 58. Członkowie sądów pielęgniarek i położnych w zakresie orzekania podlegają przepisom powszechnie obowiązującego prawa.

Art. 59. 1. Sąd pielęgniarek i położnych umarza postępowanie w przypadku:

- 1) stwierdzenia po rozpoczęciu przewodu sądowego okoliczności wymienionych w art. 45 ust. 1 pkt 3 – 6;
- 2) gdy osoba obwiniona w chwili popełnienia czynu była niepczytalna.

2. W razie ujawnienia okoliczności wymienionych w art. 45 ust. 1 pkt 1 i 2 sąd pielęgniarek i położnych wydaje orzeczenie uniewinniające osobę obwinioną.

Art. 60. 1. Sąd pielęgniarek i położnych może orzec następujące kary:

- 1) upomnienie;
- 2) nagane;
- 3) karę pieniężną;
- 4) zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w zakładach opieki zdrowotnej na okres od 1 roku do 5 lat;
- 5) zakaz pełnienia funkcji z wyboru w organach samorządu od 1 roku do 5 lat;

- 6) ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu na okres od 6 miesięcy do 2 lat;
- 7) zawieszenie prawa wykonywania zawodu na okres od 1 roku do 5 lat;
- 8) pozbawienie prawa wykonywania zawodu.

2. Sąd pielęgniarek i położnych orzekając karę przewidzianą w ust. 1 pkt 6 albo 7, może dodatkowo orzec karę wymienioną w ust. 1 pkt 4.

Art. 61. 1. W przypadku orzeczenia kar przewidzianych w art. 60 ust. 1 pkt 4 – 8 sąd pielęgniarek i położnych może zarządzić opublikowanie orzeczenia w biuletynie właściwej okręgowej izby.

2. W przypadku obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej wykonujących czasowo i okazjonalnie zawód pielęgniarki lub położnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej sąd pielęgniarek i położnych orzeka kary, o których mowa w art. 60 ust. 1 pkt 1 – 3.

Art. 62. 1. Karę pieniężną orzeka się w wysokości od 1 000 do 10 000 zł na cel społeczny związany z ochroną zdrowia.

2. Karę pieniężną orzeka się samoistnie lub obok kar wymienionych w art. 60 ust. 1 pkt 4 – 7.

Art. 63. Orzekając karę ograniczenia zakresu czynności w wykonywaniu zawodu sąd pielęgniarek i położnych określa szczegółowo czynności, których pielęgniarka lub położna nie mogą wykonywać.

Art. 64. 1. Zawieszenie prawa wykonywania zawodu orzeka się w miesiącach i latach.

2. Bieg kary rozpoczyna się z dniem uprawomocnienia się orzeczenia.

3. Na poczet kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu zalicza się okres tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu.

Art. 65. 1. Ogłoszenie orzeczenia sądu pielęgniarek i położnych jest jawne.

2. Po ogłoszeniu orzeczenia przewodniczący składu orzekającego przytacza ustnie jego główne motywy.

3. Przewodniczący składu orzekającego może wyłączyć jawność ogłoszenia głównych motywów orzeczenia w razie zaistnienia przesłanek określonych w art. 56 ust. 2.

Art. 66. 1. Orzeczenie sądu pielęgniarek i położnych zawiera:

- 1) oznaczenie sądu pielęgniarek i położnych, który je wydał oraz sędziów, rzecznika odpowiedzialności zawodowej i protokolanta;
- 2) datę oraz miejsce rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia;
- 3) imię, nazwisko oraz numer prawa wykonywania zawodu osoby obwinionej;
- 4) opis i kwalifikację prawną zarzucanego czynu;
- 5) rozstrzygnięcie w przedmiocie postępowania;
- 6) postanowienie o kosztach postępowania;
- 7) rozstrzygnięcie, co do kary, a w razie potrzeby co do zaliczenia na jej poczet tymczasowego zawieszenia w prawie wykonywania zawodu, w przypadku orzeczenia skazującego.

2. Uzasadnienie orzeczenia zawiera:

- 1) wskazanie, jakie fakty sąd pielęgniarzek i położnych uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych;
- 2) wskazanie podstawy prawnej orzeczenia;
- 3) przytoczenie okoliczności, które sąd pielęgniarzek i położnych miał na względzie przy wymiarze kary.

3. Orzeczenie sądu pielęgniarzek i położnych wraz z pisemnym uzasadnieniem oraz pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia odwołania sąd pielęgniarzek i położnych doręcza stronom w terminie 30 dni od dnia jego ogłoszenia, z zastrzeżeniem art. 72 ust. 2.

Art. 67. 1. W razie ukarania osoby obwinionej ponosi ona koszty postępowania, chyba że sąd pielęgniarzek i położnych postanowi inaczej.

2. W razie uniewinnienia osoby obwinionej lub umorzenia postępowania koszty postępowania ponosi okręgowa izba.

3. Osobie obwinionej przysługuje zażalenie na rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

4. Zażalenie wnosi się do sądu, który wydał orzeczenie.

Art. 68. 1. Od orzeczenia okręgowego sądu stronom przysługuje odwołanie do Naczelnego Sądu w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

2. Odwołanie, o którym mowa w ust. 1, wnosi się za pośrednictwem okręgowego sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie.

3. Cofnięcie odwołania przez składającą je stronę przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej wiąże Naczelnego Sąd, który pozostawia odwołanie bez rozpoznania, o ile nie zachodzą przesłanki z art. 439 § 1 pkt 1, 2 i 5 – 10 ustawy

z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm ⁶⁾).

Art. 69. 1. Odwołanie co do winy uważa się za zwrócone przeciwko całości orzeczenia.

2. Odwołanie co do kary uważa się za zwrócone przeciwko całości rozstrzygnięcia o karze.

Art. 70. Naczelny Sąd utrzymuje w mocy, uchyla albo zmienia orzeczenie okręgowego sądu.

Art. 71. Jeżeli sąd pielęgniarek i położnych uzna, że przyczyną popełnienia przewinienia zawodowego był stan zdrowia osoby obwinionej, występuje do właściwej okręgowej rady z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania przewidzianego w art. 36 ustawy z dnia ... o zawodach pielęgniarki i położnej.

Art. 72. 1. Orzeczenia Naczelnego Sądu kończące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej są prawomocne z chwilą ogłoszenia.

2. Orzeczenie Naczelnego Sądu doręcza się stronom wraz z pisemnym uzasadnieniem w terminie 2 miesięcy od dnia jego ogłoszenia.

Art. 73. 1. Od prawomocnego orzeczenia sądu pielęgniarek i położnych kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, stronom, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia i Prezesowi Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych przysługuje kasacja do Sądu Najwyższego w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia. Strony, minister właściwy do spraw zdrowia i Prezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych wnoszą kasację do Sądu Najwyższego za pośrednictwem Naczelnego Sądu.

2. Strona, która nie zaskarżyła orzeczenia sądu pielęgniarek i położnych pierwszej instancji, nie może wnieść kasacji od orzeczenia sądu odwoławczego, jeżeli orzeczenie pierwszej instancji utrzymano w mocy lub zmieniono na jej korzyść.

3. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy uchybień wymienionych w art. 439 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

4. Kasacja może być wniesiona z powodu uchybień wymienionych w art. 439 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego lub innego rażącego naruszenia prawa. Kasacja może być wniesiona również z powodu niewspółmierności kary.

5. Kasację w stosunku do tej samej osoby obwinionej i od tego samego orzeczenia każdy uprawniony może wnieść tylko raz.

6. Niedopuszczalne jest uwzględnienie kasacji na niekorzyść osoby obwinionej wniesionej po upływie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

7. W kasacji należy podać, na czym polega zarzucane uchybienie.

8. Kasacja powinna być sporządzona i podpisana przez obrońcę będącego adwokatem albo radcą prawnym albo pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym.

Art. 74. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu pielęgniarek i położnych wznawia się, jeżeli:

- 1) w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia;
- 2) po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznanne przedtem temu sądowi, wskazujące na to, że:

- a) osoba obwiniona nie popełniła czynu albo jej czyn nie stanowił przewinienia zawodowego lub nie podlegał karze,
- b) sąd ten umorzył postępowanie błędnie przyjmując popełnienie przez osobę obwinioną zarzucanego jej czynu.

Art. 75. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu pielęgniarek i położnych można wznowić w przypadku uchylenia lub istotnej zmiany treści prawomocnego orzeczenia, z powodu którego zostało ono umorzone w trybie art. 59 ust. 1.

Art. 76. Czyn, o którym mowa w art. 74 pkt 1, musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3 – 11 lub w art. 22 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

Art. 77. 1. Wznowienie postępowania może nastąpić na wniosek strony lub z urzędu.

2. Wniosek o wznowienie postępowania na korzyść osoby obwinionej, może złożyć w razie jej śmierci osoba, o której mowa w art. 45 ust. 3.

3. Postępowanie wznawia się z urzędu tylko w razie ujawnienia jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

4. Wznowienie nie może nastąpić z przyczyn wymienionych w ust. 3, jeżeli były one przedmiotem rozpoznania w trybie kasacji.

5. Niedopuszczalne jest wznowienie postępowania z urzędu na niekorzyść osoby obwinionej po upływie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Art. 78. 1. W kwestii wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem okręgowego sądu lub Naczelnego Sądu orzeka w innym składzie sąd pielęgniarzek i położnych, który wydał orzeczenie kończące prawomocnie postępowanie.

2. W kwestii wznowienia postępowania sąd pielęgniarzek i położnych orzeka na posiedzeniu bez udziału stron, chyba że przewodniczący sądu lub sąd postanowi inaczej.

Art. 79. Wniosek o wznowienie postępowania powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata albo radcę prawnego. Do wniosku dołącza się odpowiednią liczbę jego odpisów dla stron postępowania.

Art. 80. 1. Na postanowienie oddalające wniosek o wznowienie postępowania lub pozostawiające go bez rozpoznania przysługuje zażalenie do Naczelnego Sądu w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia, z tym że zażalenie na postanowienie Naczelnego Sądu rozpoznaje ten sąd w innym składzie.

2. Orzekając o wznowieniu postępowania, okręgowy sąd uchyla zaskarżone orzeczenie i ponownie rozpatruje sprawę w innym składzie, a Naczelny Sąd uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę właściwemu okręgowemu sądowi do ponownego rozpoznania. Od orzeczenia o wznowieniu postępowania środek odwoławczy nie przysługuje.

3. Uchylając zaskarżone orzeczenie, Naczelny Sąd może uniewinnić osobę obwinioną, jeżeli nowe fakty lub dowody wskazują na to, że orzeczenie to jest oczywiście niesłuszne, albo też postępowanie umorzyć.

Art. 81. 1. Pielęgniarka lub położna, która w wyniku wznowienia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej albo kasacji została uniewinniona, przysługuje roszczenie o odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, na skutek wykonania względem niej w całości

albo w części kary, która została zmieniona albo uchylona w wyniku wznowienia postępowania albo kasacji.

2. Roszczenia, o których mowa w ust. 1, przysługują w stosunku do okręgowej izby, której osoba obwiniona była członkiem w momencie ukarania. W przypadku obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej wykonującego czasowo i okazjonalnie zawód pielęgniarstwa lub położnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej roszczenie przysługuje do okręgowej izby, na której obszarze miało miejsce przewinienie zawodowe.

3. W sprawach roszczeń, o których mowa w ust. 1, orzeka sąd powszechny.

4. Roszczenia, o których mowa w ust. 1, ulegają przedawnieniu z upływem roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wydanego w wyniku wznowienia postępowania albo kasacji.

Art. 82. Prawomocne orzeczenie wydane przez sąd pielęgniarstwa i położnych w pierwszej instancji, sąd ten doręcza wraz z uzasadnieniem stronom, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, przewodniczącemu właściwej okręgowej rady, Rzecznikowi Praw Obywatelskich i Prezesowi Naczelnej Rady.

Art. 83. 1. Prawomocne ukaranie karami wymienionymi w art. 60 ust. 1 pkt 7 i 8 stanowi podstawę do rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika albo umowy cywilnoprawnej, na podstawie której pielęgniarstwo lub położna wykonuje zawód.

2. Po otrzymaniu prawomocnego orzeczenia sądu pielęgniarstwa i położnych, o którym mowa w ust. 1, przewodniczący właściwej okręgowej rady zawiadamia ukaranego o wykreśleniu z rejestru indywidualnych praktyk pielęgniarstwa lub położnych, indywidualnych specjalistycznych praktyk pielęgniarstwa lub położnych lub grupowych praktyk pielęgniarstwa lub położnych w wykonaniu orzeczenia sądu.

Art. 84. 1. Na wniosek osoby obwinionej prawomocne orzeczenie uniewinniające ją w sprawie z zakresu odpowiedzialności zawodowej podlega opublikowaniu w biuletynie okręgowej izby, której jest członkiem, na koszt tej izby.

2. W przypadku obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej wykonującego czasowo i okazjonalnie zawód pielęgniarstwa lub położnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej publikacja, o której mowa w ust. 1, przysługuje w biuletynie okręgowej izby, na której obszarze miało miejsce przewinienie zawodowe.

Art. 85. 1. Naczelna Rada prowadzi rejestr ukaranych pielęgniarstw i położnych, w którym dokonuje się wpisu o ukaraniu. Rejestr jest jawny dla osób, które wykażą interes prawny.

2. Wpis o ukaraniu obejmuje następujące dane:

- 1) numer kolejny;
- 2) datę wpisu;
- 3) imiona i nazwisko;
- 4) datę i miejsce urodzenia,
- 5) imię ojca;
- 6) imię matki;
- 7) numer prawa wykonywania zawodu;
- 8) numer rejestru w okręgowej izbie;
- 9) oznaczenie orzeczenia;
- 10) datę orzeczenia;
- 11) nazwę orzekającego sądu;
- 12) rodzaj orzeczonej kary;
- 13) datę uprawomocnienia orzeczenia;
- 14) datę wykonania kary;
- 15) datę zatarcia ukarania;

16) adnotacje o orzeczeniach wydanych w trybie art. 54.

Art. 86. 1. Zatarcie ukarania następuje z urzędu:

- 1) po upływie roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu karą wymienioną w art. 60 ust. 1 pkt 1,
 - 2) po upływie 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu karą wymienioną w art. 60 ust. 1 pkt 2,
 - 3) po upływie 3 lat od dnia wykonania orzeczenia o ukaraniu karami wymienionymi w art. 60 ust. 1 pkt 3 – 6,
 - 4) po upływie 5 lat od dnia wykonania orzeczenia o ukaraniu karą wymienioną w art. 60 ust. 1 pkt 7
- jeżeli pielęgniarka lub położna nie zostaną w tym czasie ponownie ukarane lub nie zostaną wszczęte przeciwko nim postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

2. Kara pozbawienia prawa wykonywania zawodu nie ulega zatarciu.

3. Zatarcie ukarania następuje przez usunięcie z rejestru ukaranych pielęgniarek i położnych wpisu o ukaraniu.

Art. 87. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób i tryb prowadzenia rejestru ukaranych pielęgniarek i położnych,
 - 2) sposób i tryb wykonania prawomocnych orzeczeń sądów pielęgniarek i położnych
- kierując się potrzebą respektowania praw uczestników postępowania oraz specyfiką i złożonością postępowań w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

Art. 88. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej stosuje się odpowiednio przepisy:

- 1) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego dotyczące postępowania uproszczonego; nie stosuje się przepisów o oskarżycielu prywatnym, powodzie cywilnym, przedstawicielu społecznym, o postępowaniu przygotowawczym oraz środkach przymusu, z wyjątkiem przepisów o karze pieniężnej;
- 2) rozdziałów I – III i art. 53 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁷⁾).

Rozdział 6

Majątek i gospodarka finansowa

Art. 89. Samorząd może prowadzić działalność gospodarczą.

Art. 90. 1. Na majątek izby składają się środki finansowe oraz mienie ruchome i nieruchomości.

2. Majątek izby powstaje:

- 1) ze składek członkowskich;
- 2) z zapisów, darowizn, dotacji;
- 3) z wpływów z działalności gospodarczej;
- 4) z innych wpływów.

3. Majątkiem izby zarządza właściwa rada.

4. Podstawą gospodarki finansowej izby jest roczny budżet.

Art. 91. 1. Izby otrzymują z budżetu państwa środki finansowe na:

- 1) prowadzenie rejestrów pielęgniarek i położnych, w tym rejestrów pielęgniarek i położnych czasowo i okazjonalnie wykonujących zawód;
- 2) stwierdzanie oraz przyznawanie prawa wykonywania zawodu;
- 3) wydanie prawa wykonywania zawodu;
- 4) wystawianie i wydawanie członkom samorządu zaświadczeń stwierdzających, że pielęgniarka lub położna posiada kwalifikacje zgodne z wymaganiami wynikającymi z przepisów prawa Unii Europejskiej oraz że posiadany dyplom, świadectwo lub inny dokument potwierdzający posiadanie formalnych kwalifikacji odpowiada dokumentom potwierdzającym formalne kwalifikacje pielęgniarki lub położnej wynikające z przepisów prawa Unii Europejskiej oraz innych zaświadczeń wymaganych przez odpowiednie władze lub organizacje państw członkowskich Unii Europejskiej zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej;
- 5) działalność prewencyjną w zakresie odpowiedzialności zawodowej;
- 6) prowadzenie rejestru ukaranych;
- 7) działalność informacyjną, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 11;
- 8) koszty postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej zgodnie z art. 67 ust. 1 i 2.

2. Minister właściwy do spraw zdrowia może, w ramach środków budżetu państwa, z części, której jest dysponentem, dofinansować koszty związane z prowadzeniem Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych.

3. Środki, o których mowa w ust. 1 i 2, minister właściwy do spraw zdrowia przekazuje w formie dotacji, na podstawie umów zawartych z odpowiednią okręgową radą lub Naczelną Radą, zawierających w szczególności:

- 1) określenie wysokości finansowania;
- 2) sposób dokonywania rozliczeń;
- 3) sposób i terminy przekazywania środków.

4. Minister właściwy do spraw zdrowia może przeprowadzić kontrolę realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, w okresie trwania umowy i przez okres pięciu lat po jej wygaśnięciu.

Art. 92. Nieopłacone w terminie składki członkowskie i koszty postępowania w sprawach odpowiedzialności zawodowej podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 93. 1. Naczelna Izba działająca przed dniem wejścia w życie ustawy staje się Naczelną Izbą Pielęgniarek i Położnych w rozumieniu ustawy.

2. Organy Naczelnej Izby działające przed dniem wejścia w życie ustawy stają się organami Naczelnej Izby w rozumieniu ustawy. Kadencja tych organów liczy się od dnia ich wyboru na podstawie dotychczasowych przepisów.

3. Zastępcy Naczelnego Rzecznika działający przed dniem wejścia w życie ustawy stają się zastępcami Naczelnego Rzecznika w rozumieniu ustawy i pełnią funkcję do dnia wyboru zastępców Naczelnego Rzecznika na podstawie ustawy.

4. Uchwały podjęte przez organy Naczelnej Izby działające przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują moc.

5. Sprawy prowadzone przez organy Naczelnej Izby wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy są prowadzone przez właściwy organ Naczelnej Izby w rozumieniu ustawy, w trybie i na zasadach określonych w ustawie.

Art. 94. 1. Okręgowe izby działające przed dniem wejścia w życie ustawy stają się okręgowymi izbami w rozumieniu ustawy.

2. Członkowie okręgowych izb działających przed dniem wejścia w życie ustawy stają się członkami okręgowych izb działających na podstawie ustawy.

3. Organy okręgowych izb działające przed dniem wejścia w życie ustawy stają się organami okręgowych izb w rozumieniu ustawy. Kadencja tych organów liczy się od dnia ich wyboru na podstawie dotychczasowych przepisów.

4. Zastępcy okręgowych rzeczników działający przed dniem wejścia w życie ustawy stają się zastępcami okręgowych rzeczników w rozumieniu ustawy i pełnią funkcję do dnia wyboru zastępców okręgowych rzeczników na podstawie ustawy.

5. Uchwały podjęte przez organy okręgowych izb działające przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują moc.

6. Sprawy prowadzone przez organy okręgowych izb wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy są prowadzone przez właściwe organy okręgowych izb w rozumieniu ustawy, w trybie i na zasadach określonych w ustawie.

.

Art. 95. Kadencję członka organu izby, w trakcie której pełnił on funkcję w organach, o których mowa w art. 8 ust. 3, na podstawie przepisów dotychczasowych, wlicza się do liczby kadencji określonej w art. 8 ust. 3.

Art. 96. Przepisu art. 13 ust. 3 nie stosuje się do rzeczników odpowiedzialności zawodowej, zastępców rzeczników odpowiedzialności zawodowej i członków sądów pielęgniarów i położnych wybranych na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 97. 1. Przepisy ustawy dotyczące odpowiedzialności zawodowej stosuje się do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy prawomocnym orzeczeniem w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, o ile przepisy dotychczasowe nie są dla osoby obwinionej względniejsze.

2. Czynności w sprawach, o których mowa w ust. 1, dokonane na podstawie przepisów dotychczasowych są skuteczne.

Art. 98. Traci moc ustawa z dnia 19 kwietnia 1991 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 41, poz. 178, z późn. zm.⁸⁾).

Art. 99. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 818, z 2008 r. Nr 216, poz. 1367 oraz z 2010 r. Nr 81, poz. 531.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 818 i Nr 165, poz. 1170, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 180, poz. 1112, Nr 216, poz. 1367, Nr 227, poz. 1505 i Nr 234, poz. 1570, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206 i Nr 95, poz. 790 oraz z 2010 r. Nr 81, poz. 531 i Nr 96, poz. 620.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699, z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1287, Nr 192, poz. 1378 i Nr 247, poz. 1845, z 2008 r. Nr 59, poz. 367, Nr 96, poz. 609 i 619, Nr 110, poz. 706, Nr 116, poz. 731, Nr 119, poz. 772, Nr 120, poz. 779, Nr 122, poz. 796, Nr 171,

-
- poz. 1056, Nr 220, poz. 1431, Nr 228, poz. 1507, Nr 231, poz. 1547 i Nr 234, poz. 1571, z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 67, poz. 571, Nr 69, poz. 592 i 593, Nr 131, poz. 1075, Nr 179, poz. 1395 i Nr 216, poz. 1676 oraz z 2010 r. Nr 3, poz. 13, Nr 7, poz. 45, Nr 40, poz. 229, Nr 108, poz. 684, Nr 109, poz. 724 i Nr 125, poz. 842.
- ⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524, z 2008 r. Nr 229, poz. 1539, z 2009 r. Nr 195, poz. 1201 i Nr 216, poz. 1676 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 230.
- ⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1704 oraz z 2010 r. Nr 105, poz. 655 i Nr 135, poz. 912.
- ⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826 i Nr 125, poz. 842.
- ⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842 i Nr 127, poz. 857.
- ⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1996 r. Nr 24, poz. 110 i Nr 91, poz. 410, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, z 2002 r. Nr 62, poz. 559, Nr 153, poz. 1271 i Nr 240, poz. 2052, z 2004 r. Nr 92, poz. 885 oraz z 2007 r. Nr 176, poz. 1237.

UZASADNIENIE

I. Wprowadzenie

Samorząd pielęgniarek i położnych jest jedną z postaci samorządu zawodowego reprezentującego osoby wykonujące zawody zaufania publicznego, jakie w świetle art. 17 Konstytucji mogą istnieć w demokratycznym państwie prawnym celem sprawowania pieczy nad należyтым wykonywaniem tychże zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Aktualnie podstawę normatywną dla istnienia samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych stanowi ustawa z dnia 19 kwietnia 1991 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 41, poz. 178, z późn. zm.).

Przedmiotowy akt prawny pochodzi z okresu sprzed uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., stąd też szereg szczegółowych rozwiązań normatywnych zawartych w aktualnie obowiązującej ustawie z dnia 19 kwietnia 1991 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych może budzić uzasadnione wątpliwości z punktu widzenia wymogów państwa prawa. Uwaga niniejsza dotyczy spraw związanych z odpowiedzialnością zawodową, gdyż obecnie zasadnicza część postępowania w tym zakresie jest regulowana w akcie wykonawczym. Nie bez znaczenia pozostaje także fakt wielokrotnej nowelizacji ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. Wszystkie te okoliczności łącznie przesadzają o potrzebie uchwalenia nowej ustawy regulującej funkcjonowanie samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych, przy czym konieczność zapewnienia spójności i przejrzystości uregulowań prawnych ze sfery pielęgniarstwa i położnictwa aktualizuje kwestię przygotowania projektu ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych w ścisłym związku z równoległym projektem ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej. Projekt ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych uwzględnia więc nowe treści merytoryczne wynikające z projektu ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej.

W projekcie proponuje się odejście od dotychczasowego ujęcia członkostwa w samorządzie pielęgniarek i położnych. Podstawą do takiego ujęcia jest sam art. 17 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, który stanowi m.in., że samorząd zawodowy reprezentuje osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawuje pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów. W związku z tym zaproponowano, aby członkiem samorządu pielęgniarek i położnych była pielęgniarka lub położna, która ma prawo wykonywania zawodu, przy czym

członkostwo w samorządzie rozpoczyna się od dnia podjęcia uchwały o stwierdzeniu albo przyznaniu prawa wykonywania zawodu (art. 5 ust. 2). Projektowana regulacja w tym zakresie ma więc na celu pełniejsze oddanie istoty samorządu zawodowego jako instytucji publicznoprawnej.

Należy nadmienić, że omawiana norma konstytucyjna ma na celu ochronę odbiorców usług świadczonych przez osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i swoją treścią wyznacza podstawowe zadanie samorządu zawodowego, jakim jest sprawowanie pieczy nad należytych wykonywaniem danego zawodu. Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie w swoich orzeczeniach akcentował, że podstawą włączenia określonego zawodu do kategorii zawodu zaufania publicznego powinno być zawsze uznanie, że takie działanie ustawodawcy „nie następuje w celu stworzenia określonej grupie zawodowej przywilejów, lecz ma służyć interesowi publicznemu”, przy czym interes ten nie może być utożsamiany „z interesem korporacji zawodowej czy też jej członków” (wyrok z dnia 18.02.2004 r., sygn. P 21/02, wyrok z dnia 19.04.2006 r., sygn. K 6/06).

Projekt ustawy w znacznej części zawiera rozwiązania przeniesione z ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych. Dotyczy to w szczególności zadań samorządu, jego struktury, nazewnictwa i kompetencji organów. Wartością samą w sobie jest bowiem niewątpliwie uhonorowanie tradycji i zwyczajów w funkcjonowaniu jednostek samorządu zawodowego, jakie utrwaliły się na gruncie dotychczasowej regulacji ustawowej. W niezbędnym zakresie zostały przy tym dookreślone zadania przypisane poszczególnym organom samorządowym celem zapewnienia przejrzystości ich działania i likwidacji wątpliwości interpretacyjnych.

Nadmienić należy, że art. 17 ust. 1 Konstytucji pozostawił ustawodawcy swobodę w kształtowaniu samorządu zawodowego. Wynika to wprost z tego przepisu, bowiem zgodnie z nim można tworzyć samorzady zawodowe w drodze ustawy. Tym samym ustawodawca jest także uprawniony do ukształtowania ustroju danego samorządu w celu zapewnienia możliwości wykonywania przez niego zadań, przejawiających się w sprawowaniu pieczy nad należytych wykonywaniem zawodu zaufania publicznego. Podkreślenia wymaga to, że Konstytucja wyznacza w tym zakresie dwie istotne przesłanki sprawowania pieczy: musi to nastąpić w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Innymi słowy przyjęte przez ustawodawcę rozwiązania mają zapewnić jak najdalej idącą realizację interesu publicznego i jego ochronę.

II. Przepisy ogólne projektowanej ustawy

Uwzględniając treść art. 17 ust. 1 Konstytucji projektowana ustawa określa organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków (art. 1 określający zakres przedmiotowy i podmiotowy projektowanej ustawy).

Samorząd zawodowy pielęgniarek i położnych reprezentuje osoby wykonujące zawody pielęgniarstwa i położnej oraz sprawuje pieczę nad należytym wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony (art. 2 ust. 1). Jak stanowi ust. 2 tego artykułu, samorząd jest niezależny w wykonywaniu swoich zadań i podlega tylko przepisom prawa. Zmiana dotychczasowej treści analogicznego przepisu obecnie obowiązującego (tj. art. 1 ust. 3) jest podyktowana treścią art. 87 ust. 1 Konstytucji, zgodnie z którym oprócz ustaw źródłami prawa powszechnie obowiązującego są także ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Tym samym oczywistą kwestią jest podleganie samorządu pielęgniarek i położnych również innym źródłom prawa powszechnie obowiązującego niż tylko ustawa.

Przynależność pielęgniarek i położnych do samorządu jest obowiązkowa i łączy się z obecnym rozumowaniem charakteru samorządu zawodowego wynikającym z treści art. 17 ust. 1 Konstytucji.

Zgodnie z art. 2 ust. 4 jednostkami organizacyjnymi samorządu pielęgniarek i położnych posiadającymi osobowość prawną są Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych oraz okręgowe izby pielęgniarek i położnych. Jest ich obecnie 45 i w tym zakresie projektowane regulacje ustawowe pozostawiają bez zmiany ich ilość. Potencjalne zmiany tego stanu będą znajdowały się w gestii samorządu (art. 7 ust. 3).

Przepisy ogólne projektowanej ustawy zawierają ponadto tzw. słowniczek ustawowy, zawierający objaśnienia najczęściej używanych w projektowanej regulacji pojęć (art. 3).

III. Zadania i zasady działania samorządu pielęgniarek i położnych

Przepisy rozdziału 2 określają zadania i zasady działania samorządu pielęgniarek i położnych. Postanowienia tego rozdziału regulują m.in. przepisy wspólne dotyczące organów izb jednostek organizacyjnych samorządu (tj. okręgowych izb i Naczelnej Izby). Jednocześnie określają w sposób ogólny zadania samorządu.

Art. 4 projektowanej ustawy zawiera otwarty katalog zadań i kompetencji samorządu pielęgniarek i położnych. Ma on charakter ogólny, gdyż jego doprecyzowanie następuje

w innych przepisach projektowanej ustawy, a także w innych aktach normatywnych stanowiących źródła prawa powszechnie obowiązującego.

Zgodnie z art. 5 pielęgniarka i położna staje się członkiem samorządu z dniem wpisania do rejestru prowadzonego przez właściwą ze względu na miejsce wykonywania zawodu okręgową radę. Regulacje zawarte w tym artykule szczegółowo określają zasady dokonywania wpisu i jego zmian.

Uwzględniając dotychczasowe wątpliwości, w szczególności dotyczące opłacania składek członkowskich przez osoby wykonujące zawód zagranicą, projekt ustawy w projektowanym art. 5 ust. 8 jednoznacznie wskazuje, że pielęgniarka lub położna w przypadku wykonywania zawodu wyłącznie poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej składa wnioski o wykreślenie jej z rejestru wraz z informacją o miejscu wykonywania zawodu. Nadmienić należy, że dotychczasowy stan prawny w tej kwestii wskazywał, iż na listę członków okręgowej izby wpisuje się pielęgniarki i położne, które posiadają prawo wykonywania zawodu oraz zamierzają wykonywać lub wykonują zawód na obszarze działania izby. Tym samym obowiązujący przepis nie stwarzał podstaw do ściągania składek od osób wykonujących zawód za granicą. Aby jednoznacznie sprawy te wyjaśnić projekt ustawy wprowadza ww. regulację.

Przepisy art. 6 regulują strukturę organów Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych. Siedzibą Naczelnej Izby i jej organów jest miasto stołeczne Warszawa. Natomiast organami Naczelnej Izby są:

- 1) Krajowy Zjazd,
- 2) Naczelna Rada,
- 3) Naczelna Komisja Rewizyjna,
- 4) Naczelny Sąd,
- 5) Naczelny Rzecznik.

Natomiast zgodnie z art. 7 ust. 1 organami okręgowej izby są:

- 1) okręgowy zjazd,
- 2) okręgowa rada,
- 3) okręgowa komisja rewizyjna,
- 4) okręgowy sąd,

5) okręgowy rzecznik odpowiedzialności zawodowej.

Przepis powyższy potwierdza dotychczasową strukturę organów okręgowej izby pielęgniarek i położnych. Należy nadmienić, że okręgową izbę tworzą pielęgniarki i położne wpisane do rejestru pielęgniarek, położnych prowadzonego przez okręgową radę, o czym stanowi ust. 2 tego artykułu.

Ważne regulacje doprecyzowujące dotychczasowy stan prawny zawiera projektowany art. 8. Zgodnie z nim kadencja organów izby trwa 4 lata. Organy te działają do czasu pierwszego posiedzenia nowo wybranych organów. Ponadto funkcję przewodniczącego okręgowej rady, wiceprzewodniczącego okręgowej rady, skarbnika okręgowej rady, okręgowego rzecznika oraz sekretarza okręgowej rady, Prezesa Naczelnej Rady, Wiceprezesa Naczelnej Rady, Skarbnika Naczelnej Rady, Naczelnego Rzecznika oraz Sekretarza Naczelnej Rady można nieprzerwanie pełnić nie dłużej niż przez 2 następujące po sobie kadencje. Jeżeli wyboru dokonano na skutek wygaśnięcia mandatu przed upływem danej kadencji, pełnienie funkcji do końca tej kadencji przyjmuje się za pełnienie jej przez pełną kadencję. Jednocześnie zgodnie z projektowanymi przepisami zastępca rzecznika odpowiedzialności zawodowej będzie pełnił funkcję do czasu wyboru nowego zastępcy rzecznika odpowiedzialności zawodowej. Z przepisami tego artykułu koresponduje norma przejściowa zawarta w art. 95.

Omawiając projektowane rozwiązanie ustawowe należy zauważyć, że dotychczasowe unormowania w tym zakresie budziły szereg wątpliwości. Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 kwietnia 1991 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych kadencja organów izby trwa 4 lata. Natomiast ust. 2 tego samego artykułu stanowi, iż tę samą funkcję w organach izby można pełnić nie dłużej niż przez dwie następujące po sobie kadencje. Tym samym ponowny wybór tej samej osoby na tę samą funkcję w organie okręgowej izby pielęgniarek i położnych na następną trzecią kadencję jest w sposób oczywisty sprzeczny z przytoczoną treścią art. 14 ust. 2. Mimo tak jednoznacznej normy prawnej doszło do jej naruszenia przez niektóre okręgowe izby pielęgniarek i położnych. W 2007 r. w następstwie dokonanych przez poszczególne okręgowe zjazdy pielęgniarek i położnych wyborów do organów izb nastąpiło naruszenie przytoczonego wyżej stanu prawnego przez wybór na trzecią kadencję osób dotychczas sprawujących funkcję przewodniczących okręgowej rady pielęgniarek i położnych. Na tle łamania powyższego zakazu zapadło postanowienie Sądu Najwyższego (sygn. akt III ZS 6/08), w uzasadnieniu którego Sąd Najwyższy potwierdził fakt naruszania normy zabraniającej ponownego wyboru na trzecią kadencję. Mając na uwadze omówiony stan prawny projektowana norma w sposób

możliwie precyzyjny określa tak, aby nie było wątpliwości, kogo należy rozumieć pod pojęciem osoby pełniącej funkcję w organach izby. Powyższe doprecyzowanie nastąpiło przez enumeratywne wskazanie tych funkcji.

Doprecyzowanie istniejących obecnie uprawnień nadzorczych Ministra Zdrowia nad samorządem ma miejsce w art. 10. Obecny stan prawny w tym zakresie zawarty w art. 6 obowiązującej ustawy budził wątpliwości samorządu, szczególnie obowiązek przesyłania Ministrowi podjętych uchwał. Przede wszystkim obowiązek ten nie był sformułowany bezpośrednio, lecz wynikał z wykładni celowościowej art. 6 ust. 1 obowiązującej ustawy. Projekt zakłada w ust. 4, że minister właściwy do spraw zdrowia, w celu realizacji uprawnienia dotyczącego zaskarżania uchwał podejmowanych przez organy samorządu (ust. 2) lub w przypadku niewykonania obowiązku określonego w ust. 1 (tj. nienadesłania stosownej uchwały), ma prawo zwrócić się do organu izby z żądaniem przekazania podjętej przez ten organ uchwały. Organ izby przekazuje uchwałę w terminie 14 dni od dnia otrzymania żądania.

Jednak istotą art. 10 ust. 1 jest uprawnienie ministra właściwego do spraw zdrowia do zaskarżenia do Sądu Najwyższego uchwały organu izby pod zarzutem niezgodności z prawem. Do rozpoznania tej skargi Sąd Najwyższy będzie stosował przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

Z postanowieniem tym koresponduje obowiązek przekazywania przez organy izb ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, w terminie 21 dni od dnia ich podjęcia, niektórych rodzajów uchwał dotyczących najistotniejszych kwestii z punktu widzenia zgodnego z prawem funkcjonowania organów samorządu. Wyliczenie zawarte w ust. 1 ma charakter enumeratywny i dotyczy uchwał w zakresie:

- 1) regulaminów wyborów do organów izb,
- 2) regulaminów organów izb,
- 3) wyborów osób na funkcję w organach izb,
- 4) reprezentowania izb przez osoby pełniące funkcję w ich organach.

Projektowana regulacja przewiduje, że Minister będzie mógł skierować skargę do Sądu w terminie 3 miesięcy (obecnie ma to zrobić w terminie 2 miesięcy) od dnia otrzymania uchwały. Wydłużenie tego terminu wynika z konieczności eliminowania z obiegu prawnego uchwał sprzecznych z prawem i jest powiązany z potrzebą analizowania często bardzo

skomplikowanych stanów faktycznych i prawnych zaistniałych przy podejmowaniu uchwał przez organy samorządu.

Tak jak obecnie, Sąd Najwyższy będzie mógł utrzymać zaskarżoną uchwałę w mocy lub ją uchylić i przekazać do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu. Będzie jednak miał obowiązek ustalenia wytycznych co do sposobu jej załatwienia, co jest istotne z punktu widzenia wykonania orzeczenia Sądu Najwyższego przez organy samorządu.

Minister właściwy do spraw zdrowia będzie miał także możliwość zwrócenia się do Krajowego Zjazdu lub do Naczelnej Rady o podjęcie uchwały w sprawie należącej do właściwości samorządu. Wniosek ten powinien rozpatrzyć najbliższy Krajowy Zjazd, a Naczelna Rada – na najbliższym posiedzeniu, jednak nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia jego wpływu. Co do zasady przytoczone uprawnienia odpowiadają dotychczasowemu stanowi prawnemu (tj. art. 6 ust. 2 obowiązującej ustawy), jednak zostały w nich zmienione terminy rozpatrywania wniosku Ministra (ze względów proceduralnych związanych z częstotliwością zwoływania posiedzeń Naczelnej Rady).

Ważną normę zawiera również art. 9 projektowanej ustawy, mianowicie w sprawach wynikających z przepisów prawa organy kolegialne izb podejmują uchwały. Istotne jest w tym przepisie wskazanie przez ustawodawcę konieczności niezwłocznego (tj. bez zbędnej zwłoki) sporządzenia w wyniku podjętej uchwały jej tekstu oraz podkreślenie konieczności podejmowania uchwał w sprawach wynikających z przepisów prawa przez organy kolegialne samorządu (okręgowe zjazdy i rady oraz Naczelny Zjazd i Rada). Dotychczasowa praktyka niektórych organów samorządu wskazuje na niejednorodność w tym zakresie. Większość okręgowych izb sporządza teksty podjętych uchwał (np. w sprawie wyborów dokonanych przez okręgowe zjazdy), niemniej jednak niektóre okręgowe izby nie uznają konieczności dokonania takiej czynności pozbawiając tym samym Ministra Zdrowia możliwości skorzystania z uprawnień nadzorczych (tj. zaskarżenia uchwały do Sądu Najwyższego). Zgodnie z ust. 2 uchwały organów izby podejmowane są zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków tego organu.

Projektowane przepisy w art. 9 ust. 4 jednoznacznie uprawnniają organy samorządu do posługiwania się godłem państwowym (dotychczas kwestia ta nie była regulowana bezpośrednio w ustawie). Tak więc, w sprawach wynikających z przepisów prawa organy samorządu mają prawo do używania wizerunku orła określonego na podstawie przepisów o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej oraz o pieczęciach państwowych.

IV. Prawa i obowiązki członków samorządu

Regulacje rozdziału 3 określają zasadnicze prawa i obowiązki członków samorządu. W pierwszej kolejności kwestie te określa art. 11 ust. 1 (prawa) i ust. 2 (obowiązki).

Art. 12 projektowanej ustawy reguluje sprawy związane z wyborami w izbach, w szczególności dotyczące biernego i czynnego prawa wyborczego. Zgodnie z ust. 1 czynne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izby, z wyjątkiem członków ukaranych karą zawieszenia prawa wykonywania zawodu na okres od roku do 5 lat oraz wobec których sąd orzekł prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych lub środek karny polegający na zakazie wykonywania zawodu albo sąd lub prokurator wydał postanowienie o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia prawa wykonywania zawodu. Natomiast ust. 2 reguluje bierne prawo wyborcze. Zgodnie z nim bierne prawo wyborcze przysługuje wszystkim członkom izby, z wyjątkiem członków zawieszonych w prawie wykonywania zawodu na podstawie przepisów o zawodach pielęgniarstwa i położnej, wobec których sąd orzekł prawomocnie środek karny pozbawienia praw publicznych lub środek karny polegający na zakazie wykonywania zawodu albo sąd lub prokurator wydał postanowienie o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia prawa wykonywania zawodu, skazanych prawomocnym wyrokiem sądu za popełnione umyślnie przestępstwo lub przestępstwo skarbowe lub ukaranych jedną z kar wymienionych w art. 60 ust. 1.

Utrata biernego prawa wyborczego trwa do czasu upływu terminu zatarcia kary lub upływu terminu, na który został orzeczony środek zabezpieczający.

Zgodnie z propozycją art. 12 ust. 3 projektu czynne i bierne prawo wyborcze nie przysługuje członkom samorządu, którzy za okres co najmniej jednego roku nie opłacili składki członkowskiej. Przepis ten stanowi nowe unormowanie i jest związany z problemami, jakie mają jednostki organizacyjne samorządu ze ściąganiem składek od swoich członków.

Wybory do organów izby odbywają się w głosowaniu tajnym, przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

Dalsze przepisy zawarte w art. 13 wprowadzają szczegółowe rozwiązania dotyczące sprawowania niektórych funkcji w organach izb.

Do pełnienia funkcji rzecznika odpowiedzialności zawodowej, jego zastępcy oraz członków sądów pielęgniarstwa i położnych mogą kandydować pielęgniarki, położne wykonujące zawód nieprzerwanie co najmniej od 10 lat. Przepis ten ma zapewnić, że tak ważną funkcję

jurysdykcyjną w samorządzie pełnić będą osoby mające niezbędne doświadczenie w wykonywaniu zawodu.

Członkowie sądu pielęgniarzek i położnych, komisji rewizyjnej, Naczelnej Komisji Rewizyjnej, rzecznik odpowiedzialności zawodowej i jego zastępcy, nie mogą być członkami innego organu samorządu, z wyjątkiem okręgowego zjazdu i Krajowego Zjazdu.

W razie wygaśnięcia mandatu okręgowego rzecznika odpowiedzialności zawodowej przed upływem kadencji lub niemożności sprawowania funkcji, do czasu wyboru nowego rzecznika funkcję tę pełni jeden z zastępców wyznaczony przez Naczelnego Rzecznika.

Zbliżone rozwiązanie ma miejsce także w przypadku Naczelnego Rzecznika. W razie wygaśnięcia jego mandatu przed upływem kadencji lub niemożności sprawowania funkcji, do czasu wyboru nowego rzecznika, funkcję tę pełni jeden z zastępców wyznaczony przez Naczelny Sąd.

Ponadto art. 13 ust. 7 i 8 określają sytuację prawną zastępcy rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

Przepisy art. 14 regulują przypadki wygaśnięcia i zawieszenia mandatu członka organu izby przed upływem kadencji. Ważną normę w tym zakresie zawiera art. 14 ust. 2, na podstawie którego mandat w organie izby ulega zawieszeniu w razie wszczęcia przeciwko osobie go sprawującej postępowania w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe.

Art. 15 i 16 normują kwestie szczegółowe związane z członkostwem w organach samorządu. Regulują mianowicie sprawy wynagrodzenia (art. 15) oraz zwalniania z obowiązków pracowniczych osób pełniących funkcję z wyboru w organach izby lub wykonujących czynności na rzecz izby (art. 16). Podkreślić należy, że uprawnienia związane z ewentualnym wynagrodzeniem członków organów izb należą do wyłącznej gestii samorządu.

Regulacje art. 17 zapewniają niezbędną ochronę osobom wybranym do organów izb. Przepisy tego artykułu w połączeniu z art. 16 stanowią niezmiernie istotny element gwarantujący niezależność samorządu zawodowego. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pracodawca nie może, bez zgody właściwej rady, wypowiedzieć lub rozwiązać umowy o pracę ani wypowiedzieć warunków pracy lub płacy pielęgniarce lub położnej pełniącej funkcję w organach izby. Przy czym istotny jest pełny zakres ochrony obejmujący zarówno wypowiedzenie, jak i rozwiązanie umowy.

Naczelna Rada określi na podstawie art. 16 ust. 2 zasady i tryb kompensacji wynagrodzenia przez organy samorządu na czas zwolnień od pracy, o których mowa w ust. 1, oraz tryb zwrotu kosztów podróży i innych uzasadnionych wydatków poniesionych przez członka w związku z wykonywaniem czynności na rzecz izby, biorąc pod uwagę przepisy wydane na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.).

V. Organy Naczelnej Izby

Najwyższym organem Naczelnej Izby jest Krajowy Zjazd. W Krajowym Zjeździe biorą udział delegaci wybrani przez okręgowe zjazdy oraz, z głosem doradczym, niebędący delegatami członkowie ustępujących organów Naczelnej Izby. Krajowy Zjazd zwołuje Naczelna Rada co 4 lata. Natomiast nadzwyczajny Krajowy Zjazd zwołuje Naczelna Rada:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek Naczelnej Komisji Rewizyjnej,
- 3) na wniosek, co najmniej 1/3 okręgowych rad.

Zadania Krajowego Zjazdu określa art. 20 projektowanej ustawy.

Organem kierującym działalnością samorządu w okresie między Krajowymi Zjazdami jest Naczelna Rada, w skład której wchodzi:

- 1) Prezes Naczelnej Rady,
- 2) członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd,
- 3) przewodniczący okręgowych rad.

Naczelna Rada wybiera spośród siebie Prezydium. Prezydium Naczelnej Rady stanowią: Prezes i wybrani przez Naczelną Radę wiceprezesi, sekretarz, skarbnik i członkowie. Prezydium jest organem wykonawczym Naczelnej Rady i działa w jej imieniu w sprawach określonych jej uchwałą. Otwarty katalog zadań Naczelnej Rady zawiera art. 22 ust. 1.

Ważnym uprawnieniem Naczelnej Rady jest możliwość zwrócenia się do okręgowej rady o podjęcie uchwały w określonej sprawie należącej do zakresu jej działania, przy czym uchwała okręgowej rady powinna być podjęta w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia uchwały Naczelnej Rady (obecnie termin ten wynosi miesiąc). Uzasadnieniem jego wydłużenia, podobnie jak w przypadku art. 10 ust. 6, są kwestie proceduralne związane z częstotliwością zwoływania posiedzeń okręgowych rad.

Ponadto Naczelna Rada jest obowiązana do uchylecia uchwały okręgowej rady sprzecznej z prawem, regulaminem wydanym na podstawie ustawy lub uchwałą wyższego organu.

Analogicznie jak w przypadku okręgowej rady w posiedzeniach Naczelnej Rady i jej prezydium mają prawo uczestniczyć, z głosem doradczym, Przewodniczący Naczelnej Komisji Rewizyjnej, Przewodniczący Naczelnego Sądu oraz Naczelny Rzecznik.

Istotnym zadaniem określonym w art. 22 ust. 1 pkt 5 jest określanie zasad wykonywania obowiązku dotyczącego aktualizowania wiedzy i umiejętności zawodowych przez pielęgniarki i położne. Z uprawnienia takiego korzystają inne zawody zaufania publicznego (np. radcowie prawni). Obowiązek ten będzie wynikał z przepisów projektowanej ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej.

Zadania pozostałych organów Naczelnej Izby są wymienione w art. 24 (Naczelna Komisja Rewizyjna), art. 25 (Naczelny Sąd Pielęgniarek i Położnych) i art. 26 (Naczelny Rzecznik).

Biorąc pod uwagę istniejące unormowania należy zauważyć wzmocnienie roli Naczelnego Rzecznika, w szczególności jego uprawnień nadzorczych. Stwierdzenie powyższe wynika z treści art. 26 ust. 2, zgodnie z nim Naczelny Rzecznik może:

- 1) zaznajamiać się z materiałami zbieranymi w toku postępowania oraz z zamierzeniami prowadzącego postępowanie okręgowego rzecznika,
- 2) wskazywać kierunki postępowania,
- 3) składać okręgowemu zjazdowi sprawozdanie z działalności właściwego okręgowego rzecznika dotyczące działań tego rzecznika.

VI. Organy okręgowej izby

Rozdział 5 projektowanej ustawy zawiera postanowienia szczegółowe dotyczące organów okręgowej izby.

Najwyższym organem okręgowej izby jest okręgowy zjazd. Tym samym okręgowy zjazd jest organem uchwałodawczym podejmującym najistotniejsze rozstrzygnięcia z punktu widzenia okręgowej izby. Okręgowy zjazd odbywa się raz w roku i jest zwoływany przez okręgową radę, natomiast nadzwyczajny okręgowy zjazd zwołuje okręgowa rada:

- 1) z własnej inicjatywy,
- 2) na wniosek Naczelnej Rady,

3) na wniosek okręgowej komisji rewizyjnej,

4) na wniosek co najmniej 1/5 członków okręgowej izby.

W okręgowym zjeździe uczestniczą delegaci wybrani w rejonach obejmujących swym zasięgiem część obszaru działania izby. Otwarty katalog zadań okręgowego zjazdu określa art. 30 projektowanej ustawy.

Natomiast okręgowa rada kieruje działalnością okręgowej izby i wykonuje zadania samorządu na obszarze działania danej izby. Jej zadania wymienia art. 31. W skład prezydium okręgowej rady wchodzi: przewodniczący okręgowej rady wybrany przez okręgowy zjazd oraz wybrani przez radę spośród jej członków: wiceprzewodniczący, sekretarz, skarbnik i członkowie. Nadmienić należy, że prezydium okręgowej rady działa w jej imieniu w sprawach określonych jej uchwałą. Ponadto w posiedzeniach okręgowej rady i jej prezydium mają prawo uczestniczyć, z głosem doradczym, przewodniczący okręgowej komisji rewizyjnej, przewodniczący okręgowego sądu oraz okręgowy rzecznik.

Zadania pozostałych organów okręgowej izby są wymienione w art. 33 (okręgowa komisja rewizyjna), art. 34 (okręgowy sąd pielęgniarek i położnych) i art. 35 (okręgowy rzecznik).

VII. Odpowiedzialność zawodowa

W projekcie ustawy proponuje się pełne uregulowanie kwestii odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych. Dotychczas kwestie praw i obowiązków stron postępowania w zakresie odpowiedzialności zawodowej były uregulowane w ustawie z dnia 19 kwietnia 1991 r. o samorządzie pielęgniarek i położnych oraz rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 19 stycznia 1993 r. w sprawie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr 9, poz. 45). Taka sytuacja nie miała uzasadnienia w świetle obowiązujących zasad konstytucyjnych w zakresie stanowienia prawa. Należy bowiem mieć na uwadze, iż w drodze przeprowadzenia stosownego postępowania z zakresu odpowiedzialności zawodowej następuje istotna ingerencja w prawa i wolności obywatelskie, która w demokratycznym państwie prawnym w świetle art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, może mieć miejsce jedynie wówczas, gdy znajduje ona dostateczne umocowanie w akcie prawnym o randze ustawy. Dotychczasowy stan prawny, w ramach którego istotny fragment normatywny dotyczący odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych znajdował uregulowanie w akcie wykonawczym, musiał rodzić w tym zakresie uzasadnione wątpliwości.

Celem dostatecznego wypełnienia wymogów konstytucyjnych szereg unormowań dotyczących zarówno istoty samej odpowiedzialności zawodowej, jak i jej proceduralnego urzeczywistnienia, został przeniesiony w ramach przedkładanego projektu na poziom ustawy. Do regulacji w formie aktu prawnego o randze rozporządzenia zostały pozostawione jedynie kwestie ściśle techniczne, niemające bezpośredniego wpływu na prawa i wolności obywatelskie (upoważnienie do wydania aktu wykonawczego znajduje się w art. 87). Zgodnie z nim minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób i tryb prowadzenia rejestru ukaranych pielęgniarek i położnych,
- 2) sposób i tryb wykonania prawomocnych orzeczeń sądów pielęgniarek i położnych.

Postulowane ustawowe usankcjonowanie regulacji odpowiedzialności zawodowej niewątpliwie wzmocni jej znaczenie na płaszczyźnie prewencji indywidualnej, jak i generalnej. Z uwagi na fakt, iż postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej jest szczególnym przypadkiem postępowania penalnego, proponowany w projekcie model procedury urzeczywistniającej odpowiedzialność zawodową pielęgniarek i położnych respektuje podstawowe zasady rządzące postępowaniem karnym. Rozszerzeniu ulega przy tym sam katalog kar, które mogą zostać wymierzone osobie podlegającej odpowiedzialności zawodowej w razie autorytatywnego potwierdzenia przewinienia zawodowego (chodzi przede wszystkim o karę pieniężną). Element sankcji majątkowej pozwala bowiem na bardziej efektywną realizację celów karania w ramach odpowiedzialności zawodowej. Z pewnością istnieją bowiem takie przewinienia, w związku z dopuszczeniem się których celowe staje się wymierzanie właśnie kary o charakterze bezpośrednio majątkowym. Brak tego rodzaju sankcji w aktualnej sytuacji był źródłem istotnych trudności przy doborze adekwatnego środka oddziaływania w przypadku przewinień zawodowych o średnim stopniu społecznej szkodliwości. Stosownej modyfikacji ulega także właściwość sądu rozpatrującego odwołanie od zapadłego rozstrzygnięcia sądu odpowiedzialności zawodowej.

Rozdział projektowanej ustawy dotyczący odpowiedzialności zawodowej jest najobszerniejszą częścią projektowanego aktu normatywnego (art. 36 – 88 projektowanej ustawy). Wynika to z konieczności ustawowego szczegółowego określenia praw i obowiązków stron postępowania. Jak już była mowa o tym wcześniej materia ta powinna być przedmiotem rozwiązań ustawowych.

Zgodnie z art. 36 członkowie samorządu podlegają odpowiedzialności zawodowej za naruszenie zasad etyki zawodowej oraz przepisów dotyczących wykonywania zawodu (przewinienie zawodowe).

Stronami postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych są pokrzywdzony oraz osoba obwiniona. Natomiast w postępowaniu przed sądem pielęgniarek i położnych również rzecznik odpowiedzialności zawodowej albo jego zastępca. Pokrzywdzonym jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone przez przewinienie zawodowe (art. 40).

Natomiast za obwinioną uważa się pielęgniarkę lub położną, wobec której w toku postępowania wyjaśniającego rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydał postanowienie o przedstawieniu zarzutu (art. 41).

Zgodnie z art. 55 ust. 1 sprawy w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej rozpoznają okręgowe sądy pielęgniarek i położnych oraz Naczelny Sąd Pielęgniarek i Położnych. Właściwość sądów określa się na podstawie ust. 2 tego artykułu. Właściwy do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest zatem okręgowy sąd izby, której obwiniona jest członkiem w chwili wszczęcia postępowania. Natomiast w przypadku obywatela państwa członkowskiego Unii Europejskiej wykonującego czasowo i okazjonalnie zawód pielęgniarki lub położnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej właściwy do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest okręgowy sąd izby, na której obszarze miało miejsce przewinienie zawodowe. Sprawy przeciwko osobom sprawującym mandat w organach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 2 – 5 i w art. 7 ust. 1 pkt 2 – 5, oraz przeciwko zastępcom okręgowego rzecznika i zastępcom Naczelnego Rzecznika rozpoznaje Naczelny Sąd.

Okręgowy sąd orzeka w składzie trzyosobowym. Natomiast Naczelny Sąd orzeka w składzie pięcioosobowym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Na podstawie art. 60 ust. 1 sąd pielęgniarek i położnych orzeka następujące kary:

- 1) upomnienie,
- 2) nagane,
- 3) karę pieniężną,
- 4) zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w zakładach opieki zdrowotnej na okres od 1 roku do 5 lat,

- 5) zakaz pełnienia funkcji z wyboru w organach samorządu od 1 roku do 5 lat,
- 6) ograniczenie zakresu czynności w wykonywaniu zawodu na okres od 6 miesięcy do 2 lat,
- 7) zawieszenie prawa wykonywania zawodu na okres od 1 roku do 5 lat,
- 8) pozbawienie prawa wykonywania zawodu.

Karę pieniężną orzeka się na cel społeczny związany z ochroną zdrowia w wysokości od 1 000 do 10 000 zł.

Od orzeczenia okręgowego sądu stronom przysługuje odwołanie do Naczelnego Sądu w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

Od prawomocnego orzeczenia sądu pielęgniarek i położnych kończącego postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, stronom, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia i Prezesowi Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych przysługuje kasacja do Sądu Najwyższego w terminie 2 miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia. Strony, minister właściwy do spraw zdrowia i Prezes Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych wnoszą kasację do Sądu Najwyższego za pośrednictwem Naczelnego Sądu.

Rejestr ukaranych pielęgniarek i położnych prowadzi Naczelna Rada. Zatarcie ukarania następuje z urzędu przez usunięcie z rejestru ukaranych pielęgniarek i położnych wpisu o ukaraniu. Terminy zatarcia określa art. 86 ust. 1, przy czym zgodnie z art. 86 ust. 2 kara pozbawienia prawa wykonywania zawodu nie ulega zatarciu.

VIII. Majątek i gospodarka finansowa

Samorząd może prowadzić działalność gospodarczą. Na majątek izby składają się środki finansowe oraz mienie ruchome i nieruchomości. Podstawą gospodarki finansowej izby jest roczny budżet.

Ważnym źródłem współfinansowania samorządu są środki pochodzące z budżetu państwa. Zadania, na których realizację są one kierowane, określa art. 91 ust. 1 projektowanej ustawy. Ich katalog wynika z realizowanych obecnie zadań samorządu. Obowiązki budżetu państwa w tym względzie wynikają aktualnie z treści art. 58 ustawy obowiązującej. Zgodnie z nim izby pielęgniarek i położnych otrzymują z budżetu państwa środki finansowe na pokrycie kosztów tych czynności określonych w ustawie, które dotychczas były wykonywane przez organy administracji państwowej. Cytowany przepis wiązał się z przejściem przez organy samorządu dotychczasowych zadań administracji państwowej. Przez zadania dotychczas

wykonywane przez organy administracji państwowej należy rozumieć te sprawy, które pod rządami ustawy z dnia 21 lutego 1935 r. o pielęgniarstwie (Dz. U. Nr 27, poz. 199), były wykonywane przez właściwe organy administracji państwowej, tj. wojewodów (wojewódzkiej władzy administracji ogólnej). Do zadań tych należały m.in. sprawy dotyczące odpowiedzialności zawodowej. Tym samym projektowany art. 91 ust. 1 stanie się nową podstawą do finansowania tych działań w obecnym kształcie. Powyższe środki będzie, tak jak obecnie, przekazywał minister właściwy do spraw zdrowia na podstawie umów zawartych z odpowiednią okręgową radą lub Naczelną Radą, w formie dotacji (art. 91 ust. 3).

Zachowana zostanie, tak jak jest obecnie, możliwość dofinansowania przez ministra zdrowia właściwego do spraw zdrowia Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych (art. 91 ust. 2).

Przepis art. 92 stanowi podstawę ustawową umożliwiającą ściąganie izbom zaległych składek na rzecz samorządu oraz kosztów postępowania w sprawach odpowiedzialności zawodowej. Zgodnie z jego treścią nieopłacone w terminie składki członkowskie i koszty postępowania w sprawach odpowiedzialności zawodowej podlegają ściąganiu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Uprawnienie powyższe wynika z obowiązkowej przynależności pielęgniarek i położnych do samorządu.

IX. Przepisy przejściowe i końcowe

Rozdział 7 projektowanej ustawy rozstrzyga zasadnicze kwestie dotyczące działania organów okręgowych izb i Naczelnej Izby obecnej kadencji po wejściu w życie niniejszej ustawy (art. 93 i 94). Ponadto określa stosowanie jej przepisów do członka organu izby, w trakcie której pełnił on funkcję w organach, o których mowa w art. 8 ust. 3, na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 95), trwających postępowań z zakresu odpowiedzialności zawodowej (art. 97) oraz inne niezbędne przepisy przejściowe (art. 96).

Projektowana ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, tym samym projekt zakłada 6-miesięczny okres *vacatio legis*, który jest niezbędny z uwagi na zasadnicze zmiany wynikające z wprowadzanych ustawą unormowań.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) niniejszy projekt ustawy został opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Zdrowia. Od dnia udostępnienia projektu ustawy w Biuletynie Informacji Publicznej żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem stosownie do art. 7 ww. ustawy.

Przedmiotowy projekt ustawy nie wymaga notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Projekt ustawy dotyczy pielęgniarek i położnych, organów samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych, ministra właściwego do spraw zdrowia, Ministra Sprawiedliwości, Rzecznika Praw Obywatelskich oraz Sądu Najwyższego. Pośrednio projektowana ustawa będzie oddziaływać także na sferę prawną pacjentów korzystających ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez pielęgniarki i położne.

2. Konsultacje społeczne

Równolegle do uzgodnień międzyresortowych projektowana regulacja ustawowa została skierowana w ramach konsultacji społecznych do jednostek organizacyjnych samorządu pielęgniarek i położnych, w tym do Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych reprezentowanej przez Naczelną Radę Pielęgniarek i Położnych, Naczelnej Rady Lekarskiej, jak również do organizacji społecznych, związków zawodowych oraz organizacji pracodawców w ochronie zdrowia, w szczególności do Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Pielęgniarek i Położnych, Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, NSZZ „Solidarność”, Forum Związków Zawodowych, Sekretariatu Ochrony Zdrowia Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Federacji Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia, Federacji Związków Pracodawców Zakładów Opieki Zdrowotnej. Ponadto projekt ustawy został skierowany m.in. do Konsultanta Krajowego w Dziedzinie Pielęgniarstwa Onkologicznego, Konsultanta Krajowego w Dziedzinie Pielęgniarstwa Ginekologiczno-Położniczego, Konsultanta Krajowego w Dziedzinie Pielęgniarstwa Pediatrycznego, Konsultanta Krajowego w Dziedzinie Pielęgniarstwa Epidemiologicznego.

Projekt ustawy został również skierowany do zaopiniowania przez Sąd Najwyższy.

Należy zauważyć, że na prośbę Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych termin konsultacji społecznych został przedłużony do dnia 30 czerwca 2009 r., przy czym sam projekt ustawy został do nich skierowany w dniu 11 maja 2009 r.

Projekt ustawy został również umieszczony na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Zdrowia.

W trakcie konsultacji społecznych uwagi do przedmiotowego projektu ustawy zgłosiły: Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych, Naczelna Rada Lekarska, okręgowe izby pielęgniarek i położnych, Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie, Federacja Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia, Federacja Związków Pracodawców Zakładów Opieki Zdrowotnej, Konsultant Krajowy w Dziedzinie Pielęgniarstwa Onkologicznego, Konsultant Krajowy w Dziedzinie Pielęgniarstwa Ginekologiczno-Położniczego, Konsultant Krajowy w Dziedzinie Pielęgniarstwa Pediatrycznego oraz Konsultant Krajowy w Dziedzinie Pielęgniarstwa Epidemiologicznego. Ponadto w sprawie rozwiązań zaproponowanych w projektowanej ustawie dotyczących zmniejszenia liczby okręgowych izb pielęgniarek i położnych (z 45 do 16) swoje uwagi zgłosiło kilkunastu posłów i senatorów, w formie interpelacji poselskich albo zapytań poselskich.

Na wstępie należy wskazać, że zasadnicze uwagi zgłoszone przez znaczną część podmiotów w trakcie konsultacji społecznych kwestionowały zamiar zmiany obszaru właściwości miejscowej okręgowych izb pielęgniarek i położnych, z którym wiązało się zmniejszenie ilości okręgowych izb pielęgniarek i położnych. Szczególnie problematyka ta została podjęta przez Naczelną Radę Pielęgniarek i Położnych, Naczelną Radę Lekarską oraz okręgowe rady pielęgniarek i położnych.

Należy zauważyć, że uzasadnieniem zmniejszenia liczby okręgowych izb pielęgniarek i położnych z 45 do 16, a co za tym idzie zwiększenia liczby członków należących do poszczególnych izb była m.in. racjonalizacja wykonywania zadań przez samorząd pielęgniarek i położnych oraz związanych z tym wydatków. Ponadto proponowany podział wynikał z chęci dostosowania obszaru funkcjonowania okręgowych izb do obowiązującego podziału administracyjnego kraju na województwa. Należy również wskazać, że zaproponowane rozwiązanie wiązało się z analogicznym projektowanym w nowej ustawie o izbach lekarskich (projekt tej ustawy znajdował się na wcześniejszym etapie prac legislacyjnych). Zatem przedmiotowa zmiana w projektowanej ustawie o samorządzie pielęgniarek i położnych była systemową konsekwencją propozycji istniejącej we wspomnianym projekcie ustawy mającej w przyszłości regulować ustrój samorządu zawodowego lekarzy. Docelowo oba wspomniane zawody medyczne miały mieć analogiczną strukturę organizacyjną. Projekt ustawy zakładał możliwość tworzenia delegatur na obszarze działania danej izby. Tym samym projekt przewidywał możliwość elastycznego uwzględniania w funkcjonowaniu nowych większych okręgowych izb pielęgniarek i położnych lokalnych potrzeb ich członków.

Jednakże mając na uwadze zasadnicze uwagi zgłoszone przez ww. podmioty co do przyjętego rozwiązania kwestionujące do zasady projektowane rozwiązanie oraz odstępianie od niego również w projektowanej ustawie o izbach lekarskich podjęło decyzję o pozostawieniu dotychczasowego obszaru funkcjonowania okręgowych izb, odstępując tym samym od zamiaru wprowadzenia podziału na 16 okręgowych izb zgodnie z podziałem administracyjnym kraju na województwa. Tym samym została uwzględniona uwaga będąca zasadniczym elementem opinii przeważającej części podmiotów biorących udział w konsultacjach społecznych.

Odnosząc się do pozostałych postulatów należy zauważyć, iż najliczniejsze uwagi o charakterze szczegółowym do projektowanej ustawy zgłosiła Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych. Zostały one w przeważającej części uwzględnione.

Przede wszystkim odrzucone zostały uwagi, których przyjęcie mogłoby stanowić tytuł do ubiegania się o dodatkowe środki finansowe z budżetu państwa. Należały do nich uwagi dotyczące art. 91 polegające na zwiększeniu zakresu przedmiotowego ust. 1 tego artykułu. Naczelna Rada postulowała dodanie nowych punktów w istniejącym wyliczeniu (m.in. archiwizację dokumentów związanych z prowadzeniem rejestrów). Ponadto Naczelna Rada zwracała uwagę na wykreślenie ust. 2. Jednak jego wykreślenie powodowałoby brak podstawy prawnej dla ministra właściwego do spraw zdrowia do dofinansowania kosztów związanych z prowadzeniem Centralnego Rejestru Pielęgniarek i Położnych – tak, jak jest w obecnych przepisach. Do tej samej kategorii uwag zostały również zaliczone postulaty rozszerzenia zakresu podmiotowego art. 4 ust. 3 o okręgowe izby pielęgniarek i położnych. Obecnie wyłącznie Naczelna Izba Pielęgniarek i Położnych może tworzyć w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia ośrodki informacyjno-edukacyjne. Rozszerzenie tego przepisu niewątpliwie wiązałoby się ze zwiększeniem wydatków ze strony budżetu państwa.

Nie zostały uwzględnione niektóre uwagi dotyczące katalogu zadań samorządu określone w art. 4. Ich pominięcie wiązało się przede wszystkim z nazbyt kazuistycznym potraktowaniem zawartego katalogu zadań i kompetencji (ust. 1 i 2 tego artykułu) przez Naczelną Radę. Z racji ogólnego charakteru zawartych w tym artykule zadań i kompetencji samorządu oraz przykładowego ich wyliczenia nieuwzględnienie tych uwag miało wyłącznie podłoże redakcyjno-legislacyjne (należy zauważyć, iż kwestie te będą wynikały także z innych przepisów np. ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej).

Nie zostały uwzględnione również uwagi Naczelnej Rady dotyczące:

- 1) art. 8 ust. 3 – uwaga jest związana z zakazem pełnienia funkcji przez nie więcej niż dwie następujące po sobie kadencje; Naczelna Rada postulowała odejście od tego zakazu; co do zasady zakaz ten pozostał, jednak biorąc pod uwagę istniejące wątpliwości dotyczące obowiązujących przepisów w art. 8 ust. 3 doprecyzowano katalog funkcji, z których łąčeniem wiąże się powyższy zakaz,
- 2) wykreślenia ust. 2 w art. 14 – zawieszenie mandatu w organie izby w razie wszczęcia przeciwko osobie go sprawującej postępowania w sprawie o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe należy uznać za celowe, mając na uwadze transparentność sprawowanej w samorządzie funkcji,
- 3) art. 9 ust. 1 – ze względu na istniejące wątpliwości powstałe na podstawie istniejących stanów faktycznych i prawnych (omówionych w części III uzasadnienia – Zadania i zasady działania samorządu pielęgniarek i położnych) zaproponowano rozwiązania zawarte w kwestionowanym przepisie,
- 4) art. 10 – analogicznie jak w przypadku uwagi do art. 9 również ten postulat nie został przyjęty; doprecyzowanie i jasne uregulowanie kwestii związanych z nadzorem Ministra Zdrowia nad samorządem jest bezpośrednio związane z problemami, które również zostały szerzej opisane w uzasadnieniu (część III – Zadania i zasady działania samorządu pielęgniarek i położnych),
- 5) art. 19 ust. 3 – uwaga dotycząca zastąpienia wyrazów „Krajowy Zjazd” wyrazami „Krajowy Zjazd Sprawozdawczo-Wyborczy”; jest to zbędne doprecyzowanie gdyż właściwe nazewnictwo Krajowych Zjazdów, jak i okręgowych zjazdów powinno leżeć w gestii organów samorządu; ustawa nie musi tych spraw regulować tak szczegółowo,
- 6) art. 25 – polegające na rozszerzenia kompetencji Naczelnego Sądu m.in. poprzez sprawowanie nadzoru nad działalnością okręgowych sądów; takie unormowanie mogłoby w sposób znaczący naruszać niezawisłość okręgowego sądu; wydaje się, że jedynym dopuszczalnym mechanizmem wpływu Naczelnego Sądu na działalność okręgowych sądów jest badanie konkretnych spraw w instancyjnym toku ich rozpoznawania jako sąd instancji wyższej (tj. jako sąd II instancji – analogicznie jak w sądach powszechnych),
- 7) art. 34 – uwaga polegająca na rozszerzeniu kompetencji okręgowego sądu o możliwość organizowania i prowadzenia szkolenia z zakresu odpowiedzialności

zawodowej dla członków samorządu; takie unormowanie mogłoby w sposób znaczący naruszać niezawisłość tego sądu,

- 8) art. 36 – jako zbyt daleko idące, gdyż pielęgniarki i położne podlegają wyłącznie odpowiedzialności zawodowej za naruszenie zasad etyki zawodowej oraz przepisów dotyczących wykonywania zawodu, a nie jak w proponowanej uwadze również za postępowanie sprzeczne z uchwałami organów izb,
- 9) art. 39 – proponowana uwaga zmierzała do tego, aby stronami postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej pielęgniarek i położnych byli pokrzywdzony, obwiniona oraz rzecznik odpowiedzialności zawodowej; istniejący przepis dokonuje jednak bardziej precyzyjnego podziału, gdyż rozróżnia pozycję rzecznika odpowiedzialności zawodowej oraz jego zastępcy, którzy stają się stroną postępowania dopiero przed sądem,
- 10) skreślenia pkt 2 w ust. 1 art. 43 – zasadnym jest pozostawienie prawa zwrócenia się do sądu rejonowego o przymusowe sprowadzenie świadka, biegłego lub specjalisty na wniosek sądu pielęgniarek i położnych,
- 11) dodania nowego artykułu, który regulowałby postępowanie wobec sprawcy czynu stanowiącego przewinienie zawodowe przebywającego za granicą, albo celowo uchylającego się od udziału w postępowaniu; wprowadzenie tego typu przepisów ograniczałoby prawo do obrony i w związku z tym mogłoby powodować naruszenie tego podstawowego prawa zagwarantowanego w Konstytucji,
- 12) skreślenia art. 62 – wydaje się zasadnym pozostawienie kary pieniężnej jako kary, która przy niektórych czynach zabronionych może być bardziej adekwatna od innych kar wymienionych w art. 60,
- 13) art. 82 – wydaje się zasadne pozostawienie Rzecznika Praw Obywatelskich jako jednego z organów, którym jest doręczane wraz z uzasadnieniem prawomocne orzeczenie wydane przez sąd pielęgniarek i położnych w pierwszej instancji.

Pozostałe uwagi zgłoszone przez Naczelną Radę zostały pominięte z uwagi na to, iż wiązały się bezpośrednio z przepisami dotyczącymi zmiany obszaru funkcjonowania okręgowych izb pielęgniarek i położnych. Ponadto niektóre z nich stały się bezprzedmiotowe wobec przyjęcia innych rozwiązań wynikających z uzgodnień zewnętrznych (międzyresortowych), np. art. 73 (kasacja do Sądu Najwyższego – rozwiązanie przeniesione z projektu ustawy o izbach lekarskich) – Naczelna Rada postulowała wykreślenie tego artykułu w brzmieniu pierwotnym.

Należy zaznaczyć, że uwagi zgłoszone przez inne podmioty w przeważającej części pokryły się z uwagami Naczelnej Rady i tym samym stały się bezprzedmiotowe wobec przyjęcia ich zasadniczej części. Stwierdzenie powyższe dotyczy w szczególności postulatu pozostawienia dotychczasowej liczby okręgowych izb. Ponadto znaczący wpływ na przyjęty kształt projektowanej ustawy miały uwagi zgłoszone w trakcie uzgodnień zewnętrznych (międzyresortowych), co skutkowało m.in. zmianą numeracji jednostek redakcyjnych w projektowanej ustawie.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Projekt ustawy nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa. Przekazywane na podstawie projektowanego art. 91 ust. 1 środki finansowe z budżetu państwa będą na dotychczasowym poziomie, który corocznie jest określony przez ustawę budżetową. W budżecie na 2009 r. kwota środków finansowych przekazanych na rzecz samorządu pielęgniarek i położnych wynosiła 3 840 000 zł, a w 2010 r. wynosi 3 656 000 zł.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projekt ustawy nie ma wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

5. Wpływ na rynek pracy

Projekt ustawy nie ma bezpośredniego wpływu na rynek pracy. Jednakże nowe regulacje dotyczące określenia członkostwa w samorządzie pielęgniarek i położnych pozwolą na wskazanie dokładnej liczby pielęgniarek i położnych wykonujących zawód na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, co w istotny sposób ułatwi wdrażanie przez właściwe organy działań zaradczych w sytuacji zwiększającego się deficytu pielęgniarek i położnych w kraju.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projekt ustawy nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wpływ regulacji na warunki życia ludności

Projekt ustawy nie ma wpływu na warunki życia ludności.

8. Wpływ regulacji na ochronę zdrowia

Zapewnienie przejrzystości i funkcjonalności nadzoru samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych nad przedstawicielami tychże zawodów medycznych może przyczynić się do

podniesienia standardu świadczonych usług zdrowotnych, a ostatecznie także ugruntować autorytet zawodów pielęgniarstwa i położniczego oraz umocnić społeczne zaufanie i szacunek do tych zawodów.

Minister Spraw Zagranicznych

Warszawa, 5 lipca 2010 r.

DPUE - 920 *MA - 10/kma/2*
SM-14/8

dot.: RM-10-81-10 z 24.06.2010 r.
RM-10-82-10 z 24.06.2010 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o samorządzie pielęgniarek i położnych oraz projektu ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położnej wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działaniach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonymi projektami ustaw pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekty ustaw są zgodne z prawem Unii Europejskiej.

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ RADY MINISTRÓW

Mikołaj Dowgiałłowicz

Do wiadomości:
Pani Ewa Kopacz
Minister Zdrowia

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA¹⁾**

z dnia

w sprawie sposobu i trybu prowadzenia rejestru ukaranych pielęgniarek i położnych oraz sposobu i trybu wykonywania prawomocnych orzeczeń sądów pielęgniarek i położnych

Na podstawie art. 87 ustawy z dnia ... o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób i tryb prowadzenia rejestru ukaranych pielęgniarek i położnych, zwanego dalej „rejestrem”;
- 2) sposób i tryb wykonania prawomocnych orzeczeń sądów pielęgniarek i położnych.

§ 2. 1. Rejestr jest prowadzony zgodnie z kolejnymi numerami prawa wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej.

2. Dane, o których mowa w art. 85 ust. 2 ustawy z dnia ... o samorządzie pielęgniarek i położnych (Dz. U. Nr..., poz. ...), są gromadzone w systemie teleinformatycznym, o którym mowa w art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. Nr 64, poz. 565, z późn. zm.²⁾).

§ 3. 1. Naczelny Sąd Pielęgniarek i Położnych lub Sąd Najwyższy, który wydał prawomocne orzeczenie, zwraca akta sprawy sądowi pierwszej instancji w terminie 14 dni od dnia jego wydania.

2. Prawomocne orzeczenie sądu pielęgniarek i położnych przewodniczący tego sądu doręcza podmiotom określonym w art. 82 ustawy z dnia ... o samorządzie pielęgniarek i położnych w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

§ 4. Termin rozpoczęcia i zakończenia kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej ustala zarządzeniem przewodniczący okręgowej rady pielęgniarek i położnych w terminie 14 dni od dnia otrzymania odpisu prawomocnego orzeczenia. Zarządzenie przesyła się ukaranej pielęgniarence lub położnej oraz pracodawcy ostatnio ją zatrudniającej.

¹⁾ Minister Zdrowia kieruje działem administracji rządowej - zdrowie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Zdrowia (Dz. U. Nr 216, poz. 1607).

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 12, poz. 65 i Nr 73, poz. 501, z 2008 r. Nr 127, poz. 817, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 230.

§ 5. Z chwilą zatarcia orzeczonej kary przewodniczący okręgowej rady pielęgniarek i położnych izby, której ukarana pielęgniarka lub położna jest członkiem, zarządza wykreślenie wzmianki o ukaraniu oraz usunięcie z akt osobowych dokumentów dotyczących ukarania.

§ 6. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Zdrowia

Uzasadnienie

Niniejszy projekt rozporządzenia określa sposób i tryb prowadzenia rejestru ukaranych pielęgniarek i położnych oraz sposób i tryb wykonywania prawomocnych orzeczeń sądów pielęgniarek i położnych. Stanowi zatem wykonanie upoważnienia zawartego w art. 87 ustawy z dnia o samorządzie pielęgniarek i położnych. Ustawa ta określa rodzaje sądów pielęgniarek i położnych, są nimi okręgowe sądy pielęgniarek i położnych oraz Naczelny Sąd Pielęgniarek i Położnych.

Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych, będąca zgodnie z projektem ustawy podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie rejestru ukaranych pielęgniarek i położnych, obowiązana będzie do gromadzenia w nim danych w systemie teleinformatycznym. Rejestr będzie prowadzony zgodnie z kolejnymi numerami prawa wykonywania zawodu pielęgniarki i położnej.

W zakresie procedury wykonywania prawomocnych orzeczeń sądów pielęgniarek i położnych projekt rozporządzenia określa, że sąd pierwszej instancji (tj. okręgowy sąd pielęgniarek i położnych) przesyła w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia jego odpis podmiotom określonym w art. 82 ustawy z dnia o samorządzie pielęgniarek i położnych tj.: stronom, ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, przewodniczącemu właściwej okręgowej rady, Rzecznikowi Praw Obywatelskich i Prezesowi Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych.

Zgodnie z § 4 projektu rozporządzenia, w przypadku gdy wobec pielęgniarki/położnej została orzeczona kara zawieszenia prawa wykonywania zawodu termin jej rozpoczęcia i zakończenia ustala zarządzeniem przewodniczący okręgowej rady w terminie 14 dni do dnia otrzymania odpisu prawomocnego orzeczenia. Zarządzenie to przesyła się ukaranej jak również pracodawcy ostatnio ją zatrudniającej.

Projekt określa także czynności podejmowane w związku z zatarciem orzeczonej kary. Zgodnie z § 5 z chwilą zatarcia kary przewodniczący okręgowej rady izby, której ukarana jest członkiem, zarządza wykreślenie wzmianki o ukaraniu oraz usunięcie z akt osobowych dokumentów dotyczących ukarania.

Regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

W celu realizacji obowiązku określonego w art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r., o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt zostanie umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia w Biuletynie Informacji Publicznej.

Ocena Skutków Regulacji

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia będzie oddziaływać na pielęgniarki lub położne ukarane w toku postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej oraz na jednostki organizacyjne samorządu zawodowego (tj. Naczelną Izbę Pielęgniarek i Położnych oraz okręgowe izby pielęgniarek i położnych).

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Prowadzenie przez Naczelną Izbę Pielęgniarek i Położnych Rejestru Ukaranych Pielęgniarek i Położnych będzie finansowane z jej budżetu. Tym samym prowadzenie Rejestru nie będzie stanowiło dodatkowego obciążenia dla budżetu państwa.

3. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

6. Wpływ na ochronę zdrowia ludności

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na ochronę zdrowia ludności.

7. Wpływ regulacji na warunki życia ludności

Wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na warunki życia ludności.

8. Konsultacje społeczne.

W toku uzgodnień projekt ustawy zostanie przekazany do zaopiniowania Naczelnej Radzie Pielęgniarek i Położnych, okręgowym izbom pielęgniarek i położnych oraz organizacjom zrzeszającym pielęgniarki i położne.

W celu realizacji obowiązku określonego w art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt zostanie umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia w Biuletynie Informacji Publicznej.

9. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.